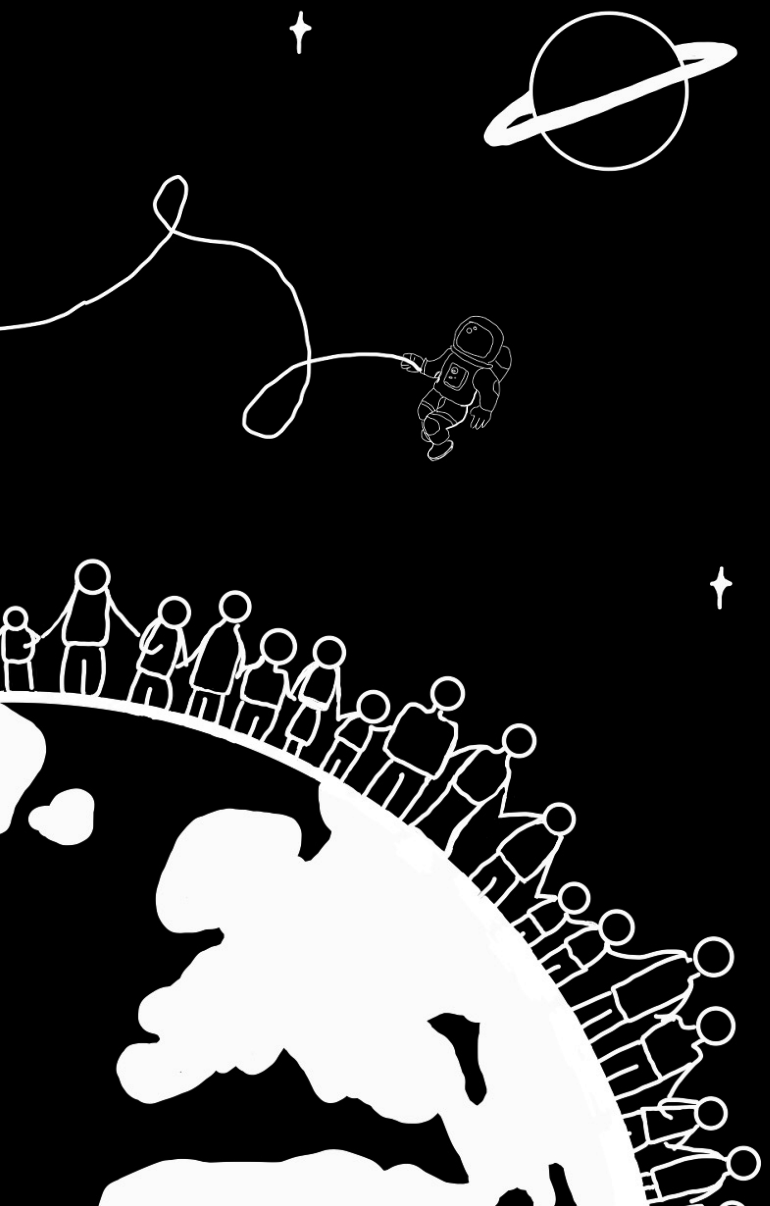

dwars

STUDENTENBLAD UNIVERSITEIT ANTWERPEN

UANTWERPEN BESTRIJDT BAARMOEDERHALSKANKER WERELDWIJD

HELP, ER WORDT BEZUINIGD OP MIJN TOEKOMST!

PH-WIE? PHD!

NR. 175 | JAARGANG 26 | DECEMBER 2026 | GRATIS | WWW.DWARS.BE

hoofdredacteur	Lina Goethals
adjunct-hoofdredacteur	Bjorn De Busschere
redactiesecretaris	Liesbeth Brusselmans
redactie	Glodi Makolo | Jana Geets | Karolina Skarzyńska | Laurens Verhaegen | Léah De Roy | Liesbeth Brusselmans | Lina Goethals | Loïck Van Cutsem | Louanne Vanobbergen | Noor Vets | Renzo Moons | Viktor Van Kerckhoven | Willem Cretskens
poëzie	Katoo Knecht
eindredactie	Lotte Mertens (verantwoordelijke) | Bjorn De Busschere | Fien Verberckmoes | Henrik Van Overvelt | Jana Geets | Karolina Skarzyńska | Katoo Knecht | Laurens Verhaegen | Léah De Roy | Lena Vercammen | Liesbeth Brusselmans | Lina Goethals | Loïck Van Cutsem | Louanne Vanobbergen | Viktor Van Kerckhoven
beeld	Rabiatou Jalloh (verantwoordelijke) | Bjorn De Busschere | Dolores Van Herck | Glodi Makolo | Laurens Verhaegen | Léah De Roy | Mila de Jager | Otto Van Kerckhove | Viktor Van Kerckhoven | Willem Cretskens
cover & back	Lotte Mertens
lay-out	Lena Vercammen (verantwoordelijke) | Bjorn De Busschere | Karolina Skarzyńska | Laurens Verhaegen | Liesbeth Brusselmans | Lina Goethals | Loïck Van Cutsem | Louanne Vanobbergen
PR en krom	Laurens Verhaegen (verantwoordelijke)
boekhouding	Bjorn De Busschere
IT	Fien Verberckmoes (verantwoordelijke) | Froomle (extern)
drukkerij	Gazelle

dwars is het redactioneel onafhankelijk studentenblad van Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. Het magazine verschijnt minstens drie keer per semester en wordt gratis verdeeld op de campussen van UAntwerpen. Op **www.dwars.be** vind je met stevige regelmaat nieuwe content.
Dit nummer werd afgesloten op 22/11/2026.

Vragen, opmerkingen en suggesties alsook lezersbrieven zijn van harte welkom. Anonieme brieven komen niet in aanmerking. De redactie behoudt zich het recht ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen. Gelieve niet te sluikstorten.

Oplage: 1.500 exemplaren. V.U. Lina Goethals, Prinsesstraat 16, 2000 Antwerpen

adverteren@dwars.be contact@dwars.be werving@dwars.be

FOMO-MOE

Op een willekeurige dag in het middelbaar, ergens in 2022, zei een vriendin van mij voor het eerst dat ze FOMO had. In die tijd wist ik totaal niet wat dat was en dus vroeg ik om een woordje uitleg. Ze legde uit dat "FOMO staat voor *Fear Of Missing Out*, dat is de angst om dingen te missen als je ergens niet bij bent." Toen klonk het nog als een medische term, iets wat niemand kende. Nu, een paar jaar later, valt het niet meer weg te denken uit ons jongerenjargon.

Zelf ervaar ik het ook heel vaak. Als ik niet continu druk bezig ben, vrees ik dat ik iets mis. Het gevoel van echte rust ken ik niet meer. Wat betekent het nog om te ontspannen? In mijn omgeving is er niemand die mediteert of de tijd neemt om een boek te lezen. Maar wie heeft er nu ook nog genoeg tijd om zoiets op te pakken? Wie slaapt er elke nacht nog acht uur? Ik niet hoor.

Echt rust vinden is bijna onmogelijk. Even met je gsm in bed gaan liggen om op TikTok te scrollen of alle verhalen op Instagram te bekijken, telt echt niet mee als ontspanning. Eigenlijk doet dit het omgekeerde; je krijgt zo veel indrukken waardoor je brein op volle toeren blijft draaien. Mijn gsm wegleggen en even een momentje voor mezelf nemen is moeilijk. Wat als ik een berichtje krijg? Wat als er een belangrijk artikel wordt gepost in de tijd dat ik even niet op mijn gsm kijk?

Als student versterkt dat gevoel alleen maar. Wordt de groepschat van een studentenclub weer volgespamd met de leuke foto's van hun avondje uit? Natuurlijk moet je nog vlug de BeReal van je vrienden bekijken want dat verdwijnt wel na een paar uur he! En ja, je vrienden zitten gezellig op café en jij niet. Shit, wat mis je nu allemaal wel niet?

Onlangs leerde ik een nieuw woord, JOMO: *Joy Of Missing Out*. Letterlijk het omgekeerde van FOMO dus. Meer specifiek betekent het dat je geluk vindt in het afwijzen van een activiteit om net wat tijd voor jezelf te nemen en plezier vinden in rust.

Neem soms eens de tijd om iets voor jezelf te doen. Ga wat gras aanraken, zet die gsm op stil en lees een boek, of misschien een dwars. In deze editie kan je lezen over de studentenprotesten bij onze zuiderburen (p.6) of over Boektopia, dat we eindelijk terug in onze eigen stad mogen ontvangen (p.28).

Xxx
Lina Goethals **hoofdredacteur**

INHOUD

6 storm in Luik

8 *a conversation with professor Houser*

10 het nut van monsters

12 Ph-wie? PhD!

15 dag van de jeugdbeweging

16 je bent goed genoeg

22 het dovende licht van de erfgoedsector

24 oude koeien en nieuwe vlekken

25 eens een dwarser, altijd een dwarser

27 cultuurkalender

28 de boekenbeurs is terug in Antwerpen!

29 boekrecensie

30 puzzels en memes

34 het laatste woord

35 poëzie

4 de besparingen op het hoger onderwijs: noodzaak of keuze?

Vlaams minister van Onderwijs Zuhal Demir (N-VA) voerde de afgelopen maanden verschillende besparingsmaatregelen in het hoger onderwijs door. Die besparingen hebben onder meer gevolgen voor de financiering van onderwijsinstellingen en de toegang tot studietoelagen. Wat betekent dat voor ons en onze toekomst?

26 kerstkassa

Elk jaar organiseren de verenigingen uit de goedheid van hun hart een leuke kerstmarkt en doneren ze zo geld aan een goed doel. De warmte en solidariteit zullen er ongetwijfeld weer vanaf spatten, maar komt al het geld van jouw bijdrage wel bij het goede doel terecht?

DE BESPARINGEN OP HET HOGER ONDERWIJS: NOODZAAK OF KEUZE?

Flore Rutgeerts en Lynn Agbeto (extern)
Lien Brossens (extern) Bjorn De Busschere

Vlaams minister van Onderwijs Zuhal Demir (N-VA) voerde de afgelopen maanden verschillende besparingsmaatregelen in het hoger onderwijs door. Die besparingen hebben onder meer gevolgen voor de financiering van onderwijsinstellingen en de toegang tot studietoelagen.

de besparingen op een rij

Hoewel alle studenten de gevolgen kunnen voelen, worden vooral studenten die afhankelijk zijn van financiële ondersteuning getroffen. Zo komen de studietoelagen van maar liefst 20 000 studenten in het gedrang door de maatregelen. Om recht te hebben op een studietoelage moeten studenten voortaan minstens 54 studiepunten opnemen in plaats van 27. Bovendien moeten ze jonger zijn dan 30 jaar. Op die manier hoopt de Vlaamse regering 33,8 miljoen euro te besparen. Aan Universiteit Antwerpen rekent echter 90% van de rechthebbende studenten op uitzonderingsmaatregelen om alsnog financiële ondersteuning te krijgen. Daardoor is het onzeker of de beoogde besparing volledig gerealiseerd zal worden.

Ook de beperking van het Groeipakket tot 23 jaar treft studenten. Wie bijvoorbeeld een langere opleiding volgt, zoals Geneeskunde, verliest tijdens de studie het recht op die ondersteuning.

Daarnaast wil minister Demir de bestaande harde knip uitbreiden naar de volledige opleiding. Concreet zouden studenten per opleidingsonderdeel maximaal 2 keer mogen inschrijven, goed voor 4 examenkansen. Studenten die daarna niet slagen, zouden de opleiding moeten stopzetten. Door aanhoudende druk vanuit de studentenbeweging, ondersteund door de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS), werd die maatregel voorlopig uitgesteld. Dat geldt ook voor een tweede voorstel, waarbij studenten jaarlijks minstens 80% van hun opgenomen studiepunten moeten behalen om hun studie te mogen voortzetten.

impact

De huidige maatregelen en de voorstellen die vandaag nog op tafel liggen, zijn allesbehalve neutraal. Ze hebben een directe impact op studenten en op iedereen die overweegt een opleiding in het hoger onderwijs aan te vatten. Uit onderzoek van het Programme for International Student Assessment (PISA) blijkt bovendien dat het Vlaamse onderwijs tot de meest ongelijke onderwijssystemen van Europa behoort. De sociaaleconomische achtergrond van leerlingen verklaart er 17% van de verschillen in leerprestaties en onderwijskansen, tegenover gemiddeld 11,9% in de andere OESO-landen. Het is dan ook moeilijk vol te houden dat studiesucces en de doorstroom naar het hoger onderwijs afhangen van individuele inzet of talent.

Vooral studenten die werken om hun studies te betalen of mantelzorg verlenen, zullen door de maatregelen getroffen worden. Voor hen is bijna voltijds studeren vaak geen haalbare optie. Hoewel de regering uitzonderingsmaatregelen voorziet, blijft onduidelijk welke studenten daarvoor precies in aanmerking komen en hoe die uitzonderingen zullen worden toegepast. De concrete invulling wordt bovendien aan de onderwijsinstelling zelf overgelaten. De universitaire wereld trekt aan de alarmbel. De Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) waarschuwt dat de besparingen extra drempels zullen opwerpen voor de toegang tot het hoger onderwijs, vooral voor mensen uit kwetsbare en kansarme gezinnen.

Voor universiteiten en hogescholen betekenen de besparingen een verdere structurele onderfinanciering, een probleem waarmee het hoger onderwijs al jarenlang kampt. Ook aan Universiteit Antwerpen zijn de gevolgen voelbaar.

Zo stijgen de prijzen bij Komida elk jaar en wordt er gewerkt aan een verdere marktconforme prijszetting. Daarnaast komen sociale voorzieningen onder druk te staan. Ondanks de dalende financiering beslist de universiteit zelf waar ze bespaart. Daardoor komen ook sociale vangnetten en het Departement Diversiteit en Inclusie onder druk te staan, net op een moment waarop de behoefte aan sociale en financiële ondersteuning toeneemt.

wat kunnen we doen?

Vorig academiejaar kondigde minister Demir de eerste besparingsmaatregelen aan. In Antwerpen kwamen vanaf maart al 200 studenten op de Ossenmarkt op straat om daartegen te protesteren. Daarnaast organiseerde en ondersteunde de Studenten -raad focusgroepen en mailacties gericht op de Commissie Onderwijs. Ook in andere steden vonden succesvolle lokale acties plaats.

Daarop volgde in heel Vlaanderen en Brussel een golf van lokale en collectieve protestacties. In mei vond een nationale betoging plaats waaraan ook veel studenten deelnamen. Daarnaast studeerden studenten wekenlang in het Vlaams Parlement om de stemming over het decreet op te volgen en hun ongenoegen te uiten. De stemming werd daardoor herhaaldelijk uitgesteld.

Ook na de goedkeuring van de maatregelen bleef het protest aanhouden. Zo organiseerde de Fédération des Étudiants Francophones (FEF) op 17 november opnieuw een nationale betoging. Die kreeg steun van de VVS en verschillende studentenraden, waaronder die van Antwerpen, Brussel en Gent. Volgens de berichtgeving namen tot 10 000 studenten deel aan de betoging.

De besparingen op het hoger onderwijs gaan niet enkel over cijfers in een begroting. Ze bepalen wie toegang heeft tot het onderwijs, welke ondersteuning studenten krijgen en welke kansen ze hebben om een diploma te behalen. De vraag is daarom niet alleen hoeveel er bespaard wordt, maar ook welke visie op onderwijs daarachter schuilt. Als studenten hebben we de keuze: we kunnen deze beslissingen aanvaarden, met het risico dat het hoger onderwijs steeds minder toegankelijk wordt en vooral weggelegd zal zijn voor een beperkte elite. Of we kunnen onze stem laten horen. De toekomst van het hoger onderwijs wordt vandaag vormgegeven en ook studenten hebben daarin een rol te spelen.

Als er een orkaan raast door Parijs, dan stormt het in Luik en … wel, dan druppelt het in Vlaanderen. Beelden van brandende deelfietsen en vernielde bushokjes in Luik vulden talrijke nieuwsprogramma's en Instagramfeeds. Over de beweegredenen achter die acties hoor je echter veel minder. Wat brengt Franstalige leerlingen en leerkrachten op straat? En hoe verhouden de Franse, Waalse en Vlaamse protestbewegingen zich tot elkaar? dwars sprak met leerkracht Sara Vanobbergem en de Luikse studenten Maatschappelijk Werk Julie Janssen en Aaron Ronvaux.

een omslagpunt

In de dertien jaar dat Sara lesgeeft aan een middelbare school in Charleroi, heeft ze het Franstalig onderwijs sterk zien veranderen. De afgelopen jaren vragen zij en haar collega's om meer investeringen, maar zonder resultaat. Toen minister van Onderwijs Valérie Glatigny (MR) vorig najaar een nieuwe reeks besparingen op tafel legde, was voor veel leerkrachten en leerlingen de maat vol. Met duizenden kwamen ze in actie.

Glatigny zei begrip te hebben voor het ongenoegen, maar zag geen alternatief: er moet 300 miljoen euro bespaard worden, waarvan ze zo'n 75 miljoen euro wil herinvesteren. Begin juni werden de maatregelen uiteindelijk goedgekeurd. Na de zomer gingen niet alleen de lessen verder, maar ook de acties. Leerlingen sloten zich in steeds grotere aantallen aan en trokken in Luik, maar ook in Brussel en Charleroi, de straat op.

De protesten in Frankrijk gooiden extra olie op het vuur, al vindt Sara dat hun invloed overschat wordt: "Het heeft impact gehad, maar enkel de laatste weken. Ook daarvoor kwamen we al op straat."

we strijden voor toegankelijk, humaan en bovenal kwalitatief openbaar onderwijs

De actievoerders vormen een brede groep: zowel leerlingen als leerkrachten uit het secundair en hoger onderwijs. Hun frustraties laten zich in drie punten samenvatten.

1. sociale ongelijkheid

De actievoerders waarschuwen dat de maatregelen net de leerlingen treffen die het al moeilijk hebben. In het lager en secundair onderwijs wordt de ondersteuning voor kwetsbare kinderen, zoals gratis maaltijden en schoolmateriaal, teruggeschroefd. Ook stijgt het minerval, het inschrijvingsgeld voor het hoger onderwijs, fors voor een groot deel van de studenten. "De weinige sociale voorzieningen die er wel zijn, zoals studiebeurzen of psychologische bijstand, zitten verborgen achter een dikke muur aan administratie", vertelt Aaron, student en leerlingenvertegenwoordiger aan hogeschool HELMo.

2. het lerarenberoep onder druk

Een van Glatigny's maatregelen bepaalt dat leerkrachten in de derde graad van het secundair onderwijs voortaan 22 in plaats van 20 lesuren per week voor de klas staan, zonder extra loon. Dat betekent niet alleen een hogere werkdruk, maar ook dat scholen zo'n 10% minder leerkrachten nodig hebben. Volgens de vakbond zal dat meer dan duizend leerkrachten hun job kosten.

De nieuwe maatregelen zullen het tekort volgens de vakbond zelfs versterken, aangezien ze de job minder aantrekkelijk maken. De druk op leerkrachten is nu al groot: klassen tellen geregeld meer dan dertig leerlingen en een derde van de beginnende leerkrachten haakt binnen de vijf jaar af.

3. verouderde infrastructuur

Ook het renovatiebudget voor schoolgebouwen daalt, terwijl op Sara's school plafonds naar beneden vallen en leerlingen 's winters ademwolkjes uitblazen in de klas.

✎ Louanne Vanobbergen 📷 Charlotte Dewitte (extern)
🖳 Lena Vercammen en Louanne Vanobbergen

soms voelt het alsof je keihard moet vechten

Al die factoren versterken bij studenten een toch al sterk gevoel van uitzichtloosheid. Er wordt immers niet alleen op het onderwijs bespaard, maar ook op het openbaar vervoer en de kinderbijslag. “Een groot deel van de studenten zit constant te jongleren met meerdere studentenjobs, studeren, rekeningen betalen, eten voorzien … Op een gegeven moment begin je je leven echt een beetje te verwaarlozen”, aldus Aaron.

Ook leerkrachten zijn ongerust. Door de grote klassen en de hoge werkdruk is er weinig ruimte voor bijvoorbeeld huiswerkbegeleiding of de begeleiding van leerlingen met mentale problemen. “Ik ben nooit bang geweest voor de toekomst, maar daar komt nu wel verandering in. Voor mezelf: ga ik dit nog aankunnen? En voor de leerlingen: gaat het ons nog lukken om hen te helpen als ze het moeilijk hebben?”, zegt Sara.

Ook de samenleving zelf draagt de gevolgen, vindt Julie: “Men behandelt onderwijs als een simpele begrotingspost waarop bezuinigd moet worden, maar vergeet daarbij dat het een van de pijlers van de sociale cohesie is en dat wij, de studenten van vandaag, de werknemers van morgen zijn.”

de toekomstperspectieven zijn minder rooskleurig dan in Vlaanderen

En hoe zit het in Nederlandstalig België? Ook bij ons zijn maatregelen genomen, zoals de afschaffing van pedagogische studiedagen en de hervorming van levensbeschouwelijke vakken. Toch bleef het, naast memes aan het adres van Zuhal Demir (N-VA), bij kleinschaligere acties.

Hoe komt dat? De maatregelen zijn hier minder ingrijpend. Onderwijs is immers een gemeenschapsbevoegdheid en hoewel ook de Nederlandstalige gemeenschap met een flink begrotingstekort kampt, is dat van de Franstalige aanzienlijk groter.

Ook is het bredere discours over economische miserie meer aanwezig in Wallonië en Brussel, zo merkt Sara, die zelf opgroeide in Antwerpen. De cijfers sluiten daarbij aan: in Vlaanderen leeft 7,7% van de bevolking onder de armoededrempel, tegenover 14% in Wallonië en 27% in Brussel (VRT NWS, 2025).

In combinatie met een minder uitgesproken protestcultuur kan dat verklaren waarom de schoolbanken in Antwerpen voorlopig grotendeels gevuld blijven.

In het Franstalig onderwijs was de regenton dus al flink gevuld. De besparingen deden deze uiteindelijk overlopen. ◻

ACROSS THE ATLANTIC, BETWEEN THE LINES: A CONVERSATION WITH PROFESSOR HOUSER

Jana Geets en Léah De Roy
Léah De Roy
Bjorn De Busschere

What does it mean to start over in a new country? And what can literature teach us about today's environmental and political challenges? For Heather Houser, Full Professor of Literature at the University of Antwerp, these questions are closely connected. Originally from the US, she moved to Belgium after working at the University of Texas. Her research explores the intersections of literature, culture and environmentalism. dwars spoke to her about cultural differences, academic life and literature's role in addressing the climate.

You moved to Belgium in 2025. What surprised you most, and are there still things you find difficult to get used to?

Some things locals might not think about is the length of rental contracts, which can last up to nine years. That simply doesn't exist in the US. And the sinks are so tiny! It's such an insignificant detail, and yet I'm obsessed with them. I also noticed how much Belgians value their holiday time and how close people in Flanders seem to be to their families. I was used to people being more physically distant, especially in American cities.

I can also never quite get used to businesses closing for holidays. In the US, it's unusual for a business to shut down for two weeks. I've learned to check the opening hours in advance. I'm also still adjusting to how the university works, particularly its administrative procedures and teaching norms.

How accessible is Flanders for people who don't speak Dutch?

It's almost too accessible, because I don't get enough opportunities to practice Dutch. At my regular coffee shops, I ask people to speak Dutch with me, but they often switch back to English. At the university, emails and documents are usually in English or easy to translate. Some bureaucratic information, however, isn't translated, and I've occasionally felt that someone was annoyed at having to speak English.

You previously worked as Professor in American and English Literature at the University of Texas at Austin. What differences have you noticed between UT Austin and UAntwerp?

One major difference is the size. UT Austin is enormous, with everything concentrated on one campus, whereas Antwerp's campuses are more dispersed. Another important difference, and one of the reasons I wanted to leave Texas, is the political interference in higher education. The state legislature and the governing body overseeing Texas' universities have considerable influence. It's a highly politicized system. Here, although we're affected by the budget, I don't see the same kind of state interference through laws that prevent or force you to do things.

I also felt that professors and students knew each other a little better at UT Austin, particularly in the English department and in smaller classes. You share more of yourself, and students have an identity beyond simply being someone in your classroom. There's perhaps a little more mystery between students and faculty here.

Shifting from academic life to your research: your PhD at Stanford University eventually became your first book, *Ecosickness*. How does that connect to your current research on environmental humanities and ecocriticism?

In *Ecosickness*, I explored representations of the sick environment and the sick body in contemporary novels, and how authors encourage readers to think about the environment through sickness. I was interested in the parallels between damage to the body and damage to the environment.

I've also been involved in environmental policy and activism. I think finding something you can actually get involved in is crucial for dealing with the negative emotions these issues can bring. You probably won't get every country to reduce its emissions tomorrow, but finding something that connects you to what you care about really matters.

Literature has an important role to play. We need people who think about the cultural and representational dimensions of environmental issues. Data and scientific reports are essential, but on their own, they don't necessarily capture what moves people. Our artists are the people who help us think about these things. I don't see these as separate spheres: they complement each other, and together, they make these issues whole.

Do you have any accessible recommendations on these topics for non-avid readers?

Graphic fiction is a great way in! *Flood* by Eric Drooker is a silent graphic novel, almost a parable about climate. *Here* by Richard McGuire explores one geographical location through different layers of deep time. As for fiction, I love recommending N.K. Jemisin's *The Broken Earth* fantasy trilogy. It deals with race, gender, catastrophe and climate in an allegorical way.

You mentioned that you left Texas partly because of the political interference in higher education. How do you feel about the recent political shift in Texas?

Trump's politics were part of the reason I left the US. I applied for this job at the University of Antwerp before he won the election, because I thought he would. Things weren't going well in Texas even before Trump came along.

I'm elated about the current blue wave, but I hope it's a longer-term shift and not just a reactionary thing. Part of me also wonders why this couldn't have happened years ago.

If you could become president of the US, what would your priorities be?

I did consider running for local office at some point, but being president seems like the worst job in the world. I would have a strong climate plan. I'm so angry at my country for many things, but its climate policy is just absurd *(for example: prioritizing oil, gas and coal production, ed.),* and it's really shooting itself in the foot. Climate change has its tentacles in everything, so that's certainly something I would focus on. ◻

Liesbeth Brusselmans Bjorn De Busschere

HET NUT VAN MONSTERS

John-Paul Bogers is patholoog anatoom, gespecialiseerd in afwijkende weefselleer en geeft hierover les aan UAntwerpen. Hij is bovenal een bezige bij. Nu ja, je kan gerust zeggen dat hij bezig is voor een hele zwerm bijen. "10 jaar geleden heb ik een spin-off van UAntwerpen opgericht, ik ben CEO van het bedrijf ElmediX." Ze ontwikkelen een behandelingsmethode voor patiënten met pancreaskanker, een van de dodelijkste kankers. Ze hebben een techniek ontwikkeld waarbij ze een lichaam gecontroleerd opwarmen tot 41,5 graden. In die staat slaan behandelingen beter aan. Daarbuiten heeft John-Paul veel projecten lopen, en heeft hij een vrouw, drie kinderen en speelt hij piano.

Op die projecten gaat dwars dieper in. Samen met UAntwerpen heeft hij vijf projecten in Kenia, één groot project in Ethiopië en een project in Ecuador. In het verleden heeft Bogers veel gewerkt in Zuid-Afrika en Congo. Deze gaan altijd over één topic: baarmoederhalskankerscreening. "De baarmoeder heeft een hals en een mond waar normaal gezien de baby uitkomt. Die hals kan besmet worden met het humaan papillomavirus (HPV)." Dat is een bepaald seksueel overdraagbaar virus. "Als dat virus cellen besmet, kan zo'n cel kwaadaardig worden."

In het Westen is dat minder voorkomend. "We screenen vrouwen al meer dan vijftig jaar met het zogenaamde uitstrijkje. Er wordt dan een monster genomen van de baarmoederhals." Dat is geen *cookiemonster,* maar lichaamsmateriaal dat ze verzamelen met een stokje. "Het wordt uitgesmeerd op een glaasje en microscopisch gekleurd." Dit virus kan dus worden opgespoord in een labo. "Sinds 2012 worden in Vlaanderen alle twaalfjarige meisjes – en ondertussen ook jongens – gevaccineerd voor HPV waardoor het virus hier veel minder kans heeft."

twee problemen voor de prijs van één

In landen waar ze niet zo'n mooi vaccinatie- en screeningsprogramma hebben is dat wel een groot probleem. "Hier in België gaan de meisjes naar school en kan het CLB hen gemakkelijk vaccineren. In Afrika zijn ze op die leeftijd veel moeilijker te bereiken. Zeker de meisjes, die vaak niet zo lang en constant naar school gaan. Daarbij is in veel van die landen HIV aanwezig, de voorloper van AIDS. HIV infecteert je immuunsysteem wat je gevoeliger maakt voor HPV." Tevens is vaccineren en screenen heel duur. Hier probeert de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) iets aan te doen met een gesubsidieerd vaccinatieprogramma. "Veel van die programma's komen in gevaar door de veranderende Amerikaanse prioriteiten."

Teach-the-Teacher

De meeste landen zijn nog niet aan het vaccineren. "Ik doe daar een aantal projecten rond, gesteund door de Vlaamse Interuniversitaire Raad." Dat zijn interuniversitaire samenwerkingen. In dit geval werken de Vlaamse universiteiten samen om een universiteit in Kenia te steunen. "Met een systeem van *Teach-the-Teacher* onderwijzen we academisch personeel om het onderwijs op een hoger niveau te krijgen." Wat wij eigenlijk ook doen tijdens onze pedagogische studiedagen, of eerder 'deden' sinds Demir die heeft afgeschaft. "Samen met Thomas More Hogeschool en Erasmus Hogeschool Brussel

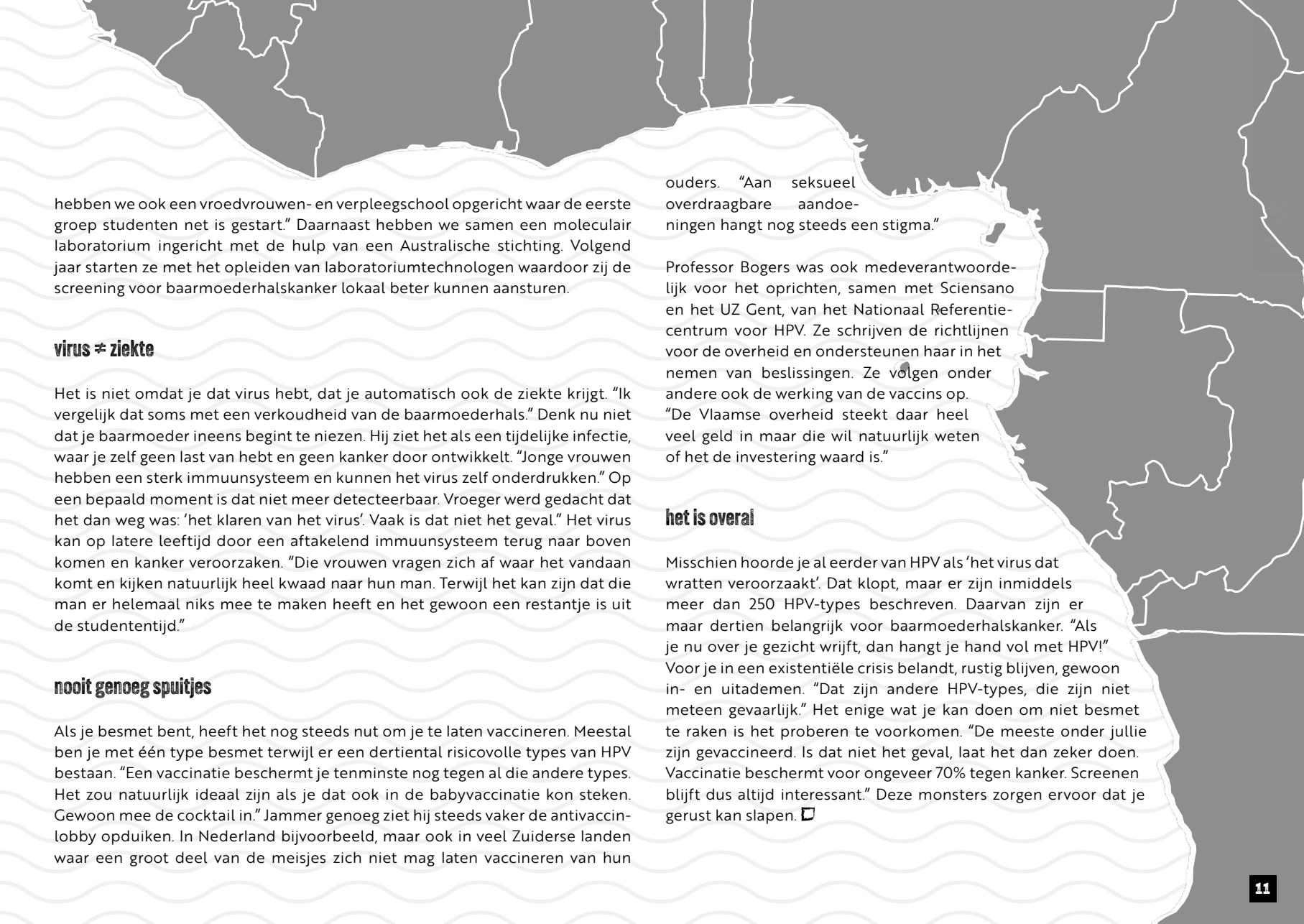

hebben we ook een vroedvrouwen- en verpleegschool opgericht waar de eerste groep studenten net is gestart." Daarnaast hebben we samen een moleculair laboratorium ingericht met de hulp van een Australische stichting. Volgend jaar starten ze met het opleiden van laboratoriumtechnologen waardoor zij de screening voor baarmoederhalskanker lokaal beter kunnen aansturen.

virus ≠ ziekte

Het is niet omdat je dat virus hebt, dat je automatisch ook de ziekte krijgt. "Ik vergelijk dat soms met een verkoudheid van de baarmoederhals." Denk nu niet dat je baarmoeder ineens begint te niezen. Hij ziet het als een tijdelijke infectie, waar je zelf geen last van hebt en geen kanker door ontwikkelt. "Jonge vrouwen hebben een sterk immuunsysteem en kunnen het virus zelf onderdrukken." Op een bepaald moment is dat niet meer detecteerbaar. Vroeger werd gedacht dat het dan weg was: 'het klaren van het virus'. Vaak is dat niet het geval." Het virus kan op latere leeftijd door een aftakelend immuunsysteem terug naar boven komen en kanker veroorzaken. "Die vrouwen vragen zich af waar het vandaan komt en kijken natuurlijk heel kwaad naar hun man. Terwijl het kan zijn dat die man er helemaal niks mee te maken heeft en het gewoon een restantje is uit de studententijd."

nooit genoeg spuitjes

Als je besmet bent, heeft het nog steeds nut om je te laten vaccineren. Meestal ben je met één type besmet terwijl er een dertiental risicovolle types van HPV bestaan. "Een vaccinatie beschermt je tenminste nog tegen al die andere types. Het zou natuurlijk ideaal zijn als je dat ook in de babyvaccinatie kon steken. Gewoon mee de cocktail in." Jammer genoeg ziet hij steeds vaker de antivaccin-lobby opduiken. In Nederland bijvoorbeeld, maar ook in veel Zuiderse landen waar een groot deel van de meisjes zich niet mag laten vaccineren van hun ouders. "Aan seksueel overdraagbare aandoeningen hangt nog steeds een stigma."

Professor Bogers was ook medeverantwoordelijk voor het oprichten, samen met Sciensano en het UZ Gent, van het Nationaal Referentiecentrum voor HPV. Ze schrijven de richtlijnen voor de overheid en ondersteunen haar in het nemen van beslissingen. Ze volgen onder andere ook de werking van de vaccins op. "De Vlaamse overheid steekt daar heel veel geld in maar die wil natuurlijk weten of het de investering waard is."

het is overal

Misschien hoorde je al eerder van HPV als 'het virus dat wratten veroorzaakt'. Dat klopt, maar er zijn inmiddels meer dan 250 HPV-types beschreven. Daarvan zijn er maar dertien belangrijk voor baarmoederhalskanker. "Als je nu over je gezicht wrijft, dan hangt je hand vol met HPV!" Voor je in een existentiële crisis belandt, rustig blijven, gewoon in- en uitademen. "Dat zijn andere HPV-types, die zijn niet meteen gevaarlijk." Het enige wat je kan doen om niet besmet te raken is het proberen te voorkomen. "De meeste onder jullie zijn gevaccineerd. Is dat niet het geval, laat het dan zeker doen. Vaccinatie beschermt voor ongeveer 70% tegen kanker. Screenen blijft dus altijd interessant." Deze monsters zorgen ervoor dat je gerust kan slapen.

DOCTOREREN: EEN INTERVIEW MET LIEN LOYER EN PROFESSOR JO LEROY

Noor Vets Rabiatou Jalloh Bjorn De Busschere

Doctoreren, het lijkt voor vele studenten waarschijnlijk nog een ver-van-mijn-bedshow. Toch is naast onderwijs ook onderzoek een belangrijk deel van de werking van Universiteit Antwerpen. Als bachelorstudent weet deze dwarser uiteraard nog maar bitter weinig over dit soort materie. Daarom interviewde dwars doctoraatstudent Lien Loyer en professor Jo Leroy van de onderzoeksgroep Veterinaire Fysiologie en Biochemie.

Wat is een doctoraat, PhD of DPhil?

Prof. Leroy: "Een doctoraat is vier tot zes jaar onderzoek rond één specifiek thema, met wetenschappelijke publicaties en een doctoraatsverdediging. Daarnaast volgen doctoraatsstudenten een opleidingstraject van bijvoorbeeld dertig studiepunten aan de Antwerp Doctoral School, met vakken rond wetenschappelijk publiceren, communiceren en presenteren."

Lien: "Het is iets tussen studeren en werken. Je krijgt een loon, je bent fulltime aan het werk, maar je krijgt ook kansen om veel dingen bij te leren en ook skills te ontwikkelen. Het is veel meer dan alleen puur werk of puur studie. Het is echt een hele mooie combinatie tussen de twee."

Waarom wordt een doctoraat wel eens een DPhil of doctor of philosophy genoemd?

Prof. Leroy: "Finaal wordt er eigenlijk verwacht dat een onderzoeker een zekere maturiteit bereikt over een specifiek onderwerp, alsook onderzoeksmaturiteit in termen van generieke skills en *transferable* skills, om over dat onderwerp in een brede maatschappelijke context te filosoferen. Op deze manier bereik je een wetenschappelijk topniveau, inclusief een metaniveau om over het onderwerp van je doctoraat ook eens in een breder kader te kunnen filosoferen. Als ik in de jury van een doctoraatsverdediging zetel, ga ik de helft van mijn vragen ook in dat kader stellen."

PhD weetje!

De term *Doctor of Philosophy* wordt meestal afgekort als PhD, afgeleid van het Latijnse *Philosophiae Doctor*. *Philosophiae* verwijst niet naar het vakgebied van de filosofie, maar omvat hier de bredere en originele betekenis van het Oudgriekse woord *philosophia (φιλοσοφία)*, wat letterlijk 'liefde voor wijsheid' betekent. Doctor komt dan weer van het Latijnse *docere*, dat zich als 'leren' of 'onderwijzen' vertaalt.

Waarom kozen jullie voor een doctoraat?

Lien: "Ik denk dat dat bij mij komt vanuit het idee om ergens maatschappelijk aan te kunnen bijdragen. Je krijgt de verantwoordelijkheid om zelf een project uit te werken, om superveel input te geven en het resultaat kan je dan ook echt je eigen werk noemen."

Prof. Leroy: "Waarvoor je zeker niet moet doctoreren, is om ergens een hogere titel te bereiken. Die tijd is helemaal gedaan. Je bent intellectueel vrij en krijgt tijdens een doctoraat het vertrouwen om vier of zelfs zes jaar bezig te zijn met een onderwerp op een creatieve, vrije manier. Ik mag nu jonge mensen opleiden, ik mag doctoraten begeleiden, ik mag ook met industriepartners bezig zijn. Ik heb vaak ook een commerciële pet op, maar ik mag die, als ik zelf goesting heb, terug afgooien. Dat is ongelooflijk. Ik vind dat een grote luxe. Ik word er nog voor betaald ook. Dat is fenomenaal."

hoe ziet een doctoraatstraject eruit

Er zijn drie belangrijke manieren om te doctoreren, maar alle structuren en mogelijke paden zijn nog een pak complexer:

1. Een persoonlijke beurs: bijvoorbeeld via het FWO (Fonds Wetenschappelijk Onderzoek). De doctoraatsstudent schrijft zelf een onderzoeksvoorstel en verdedigt dat. Bij goedkeuring ontvangt die een beurs voor doorgaans vier jaar. Dit is één van de meest competitieve en prestigieuze beurzen.

2. Een assistentenmandaat: een contract aan de universiteit, doorgaans voor zes jaar. Naast onderzoek wordt ook onderwijs verwacht, zoals practica begeleiden en lesgeven.

3. Een doctoraat binnen een onderzoeksproject: een professor ontvangt financiering voor een onderzoeksproject en werft vervolgens een doctoraatsstudent aan om een deel van dat project uit te voeren.

Lien over haar eigen traject: "Ik zit nu op zo'n persoonlijke beurs, dus ik word vier jaar betaald via het FWO. Maar ik heb natuurlijk in mijn opstart tot het krijgen van die beurs een hele aanvraag en een verdediging gedaan. Daar gaat wel wat aan vooraf. Dus die maanden daarvoor werkte ik hier ook al. Mijn complete traject is daarom wel wat langer dan vier jaar. Het duurt bijna vijf jaar."

internationale kansen

Een doctoraat hoeft zich niet noodzakelijk binnen de muren van één universiteit af te spelen. Je kunt volledig in het buitenland doctoreren, een joint PhD volgen waarbij je aan twee universiteiten verbonden bent, of een tijdelijke buitenlandse onderzoeksstage doen.

Lien: "Een netwerk is superbelangrijk binnen research. Want als het onderzoek dat wij doen gewoon hier blijft, dan heeft niemand er iets aan. Dus je moet die connecties eigenlijk wel maken en dat maakt het ook superinteressant. Je bent geen slechtere doctoraatsstudent als je niet internationaal gaat en je bent geen betere student als je dat wel doet, maar het is ook voor jezelf opnieuw een kans om je te ontwikkelen, persoonlijke ervaringen op te doen en naar later toe je cv aan te sterken."

Prof. Leroy: "Zeker als je peers wil ontmoeten en jezelf wil uitdagen, dan zit je per definitie zelfs niet in een Europese context, maar in een mondiale context. En dat maakt het ook wel zo leuk."

Prof. Leroy: "Lien heeft nu beslist om naar Brazilië te gaan. Mag ik naar Brazilië gaan? *Oh, hold your horses.* We gaan het eerst eens bekijken en uitzoeken. Hup, we werken dat contact uit en zetten een samenwerking op. Lien gaat naar Brazilië. We hebben daar centen voor gevonden, eigenlijk heeft Lien er centen voor gevonden. Er komen zelfs centen vanuit Brazilië. *Wow*! En dat is weer zo'n deur die opengaat met heel veel leuke opportuniteiten." ▷

de minder romantische kant van onderzoek

Een doctoraat biedt veel vrijheid, maar de academische wereld is ook bijzonder competitief. Onderzoekers moeten voortdurend op zoek naar financiering om hun onderzoeksgroep draaiende te houden.

Prof. Leroy: "Natuurlijk is het zeer competitief, dus ik wil geen naïef verhaal ophangen. Fondsen verwerven is zeer competitief, is zeer uitputtend en vooral zeer teleurstellend. Papers schrijven en aanvaard krijgen, kan soms zeer frustrerend zijn. Dat is zo, maar je behoudt wel die onafhankelijkheid. Er zijn steeds meer mensen die vissen rond een visvijver waar steeds minder vis in zit. De metafoor kan niet groter zijn. Zelfs als er een vis aanhangt, wordt die vis ook kleiner."

De financiële druk op universiteiten heeft ook gevolgen voor het aantal beschikbare doctoraatsplaatsen. Minder middelen betekent minder assistenten en dus ook minder mogelijkheden om jonge onderzoekers aan te nemen. Bovendien ontstaat er een vicieuze cirkel: minder doctoraten leiden tot minder publicaties, wat het moeilijker maakt om nieuwe onderzoeksfinanciering binnen te halen.

de toekomst van fundamenteel onderzoek

Een belangrijke uitdaging voor de academische wereld is de toenemende verwachting dat onderzoek op korte termijn maatschappelijke toepassingen moet opleveren.

Prof. Leroy: "De druk om onderzoek te doen waar een directe maatschappelijke applicatie in zit, wordt steeds groter. Op zich is het niet zo erg dat je als onderzoeker verplicht wordt om eens in de spiegel te kijken en te denken 'wat gaan we met deze onderzoeksresultaten doen?'. Anderzijds krijg je hierdoor een verarming van de fundamentele kennis. Dat zijn dingen om te weten over alles wat er in onze leefwereld gebeurt. Vaak heeft deze kennis echter nog niet direct een toepassingsgebied, maar misschien binnen twintig jaar wel. Dat gaat vroeg of laat terugslaan, want je krijgt een uitputting van die fundamentele kennis. Alles moet tegenwoordig dadelijk toepasbaar zijn."

de schoonste job van Vlaanderen

Prof. Leroy: "Wij hebben niet veel tijd meer. Het archetype van een professor die 's morgens aan zijn bureau gaat zitten, achteroverleunt, zijn hoofd vasthoudt en na een hele dag denken 's avonds al denkend terug naar huis gaat, dat is echt niet meer de realiteit. Pas op, ik klaag niet, integendeel, want ik heb de schoonste job van Vlaanderen. Maar ja, ik heb heel veel ideeën in mijn hoofd waarmee ik nog iets zou kunnen of willen doen." □

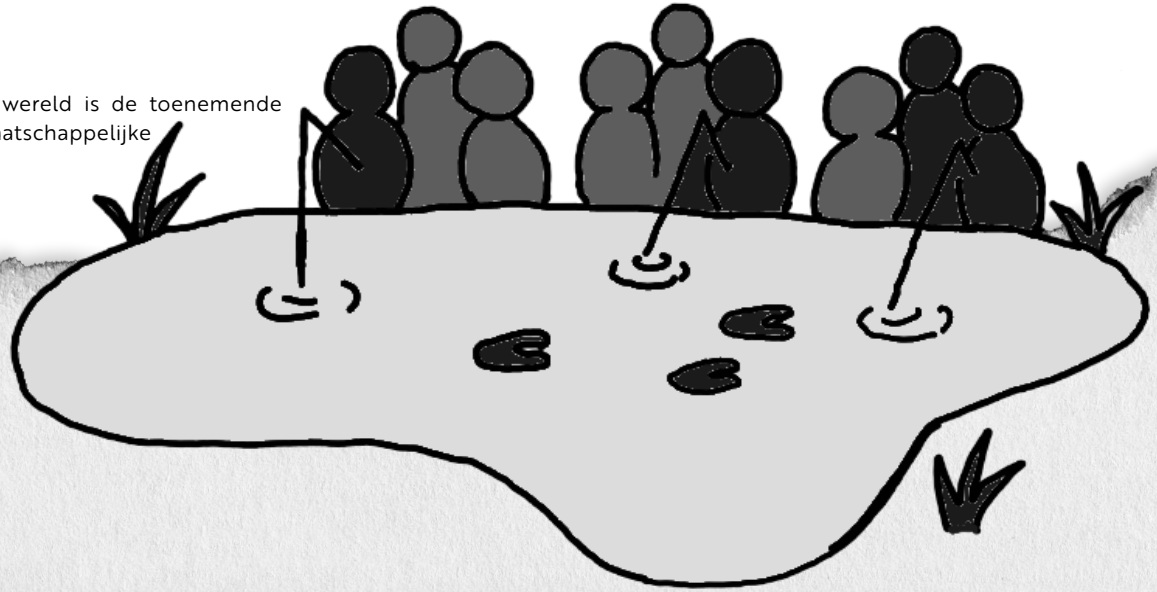

DAG VAN DE JEUGDWATTE?

Viktor Van Kerckhoven en Willem Cretskens Karolina Skarzyńska

De Dag van De Jeugdbeweging zet elk jaar de spotlight op alle verschillende jeugdbewegingen in ons land. Het geeft jongeren de kans om eens vol trots met hun uniform te paraderen. dwars ging op stap (in uniform) en ontmoette enkele geüniformeerde enthousiastelingen in café De Zwaan.

Waarom vinden jullie het belangrijk om je vandaag in uniform te tonen?

"De scouts is een belangrijk deel van mijn leven. Ik geef met veel plezier leiding en dit is het enige moment om dit aan andere mensen te tonen. Zo kunnen we hen aanmoedigen om ook naar de jeugdbeweging te komen! Zelf heb ik het gevoel dat mijn tijd bij de scouts deel uitmaakte van mijn opvoeding en daar ben ik ontzettend trots op", getuigt een (al) wankelende, anonieme scout *(juridische redenen, je kent het wel, n.v.d.r.).*

Wat is je favoriete spel?

"Berenbarak. *If you know, you know"*, fluistert hij mysterieus.

Wat is je grootste flopmoment in je jeugdbewegingscarrière?

"Een flopmoment van iedere leider is wanneer je leden weer eens niet luisteren." *zucht* "Mijn persoonlijke flopmoment was het verdwalen tijdens een dropping bij de Keti's. We moesten een beek volgen ergens in Wallonië en deze splitste zich plots op in drie delen. We hebben toen gegokt en verloren. Gelukkig kwamen we per toeval toch nog onze leiding tegen in een afgelegen dorpje. Eind goed, al goed", vertelt een trotse leider van Chiro Echo.

Wat is jullie beste DVDJ-ervaring?

"Sowieso café De Zwaan! Alle verschillende soorten jeugdbewegingen komen hier samen. Soms is er wel wat ludieke rivaliteit tussen ons, maar vandaag zijn we allemaal vriendjes!", getuigen twee verrassend sobere KSA-meiden.

In de jeugdbeweging leer je ongetwijfeld bepaalde vaardigheden. Hoe pas je deze toe in het dagelijks leven?

"Het sociale aspect pas ik op dagelijkse basis toe: mensen helpen, openstaan voor nieuwe ervaringen, … Als leiding komt het wel eens voor dat er nieuwe kinderen in je groep komen en dan is het jouw taak om hen zo snel mogelijk te integreren. Wanneer ik voor school een groepswerk moet maken, doe ik eigenlijk hetzelfde", biecht een leider van Chiro Antoontje op.

Elke jeugdbeweging herken je aan haar prachtig uniform. Wat is je favoriete uniformstuk en waarom?

"Het hemd! Door alle decoratie ziet het er echt enorm cool uit. Ik naai elk kenteken er zelf op. Het jaarteken is mijn persoonlijke favoriet!", vertelt een scout terwijl we zijn badges bewonderen.

Ten slotte weet iedereen dat er tussen de verschillende jeugdbewegingen wat speelse concurrentie heerst. Kan je als trotse scout een verzoenend compliment geven over een andere jeugdbeweging?

"Oei, een compliment?" *lacht* "Als we het dan toch over het uniform hebben, geef ik stiekem toe dat ik de gekleurde leidingskoorden van de Chiro eigenlijk wel cool vind", sluit hij af.

JE BENT GOED GENOEG ZOALS JE BENT

Na twintig jaar in de banksector vond Liesbet Joris haar richting in de bergen van Marokko. Met ResetT organiseert ze groeireizen voor mensen die vastlopen en opnieuw rust of perspectief zoeken. Het draait daarbij niet alleen om wandelen en de omgeving ontdekken, maar vooral om jezelf beter te leren kennen. "We gaan niet op reis naar Marokko, we gaan op reis naar onszelf."

Je werkte twintig jaar in HR voordat je ResetT oprichtte. Waar begon dat verhaal?

"In 2008 ben ik opleidingen rond autisme en coaching beginnen volgen, aanvankelijk om mijn zoon beter te begrijpen. Hij had net een diagnose gekregen en liep op school tegen moeilijkheden aan, terwijl hij ook heel veel talenten had. In 2017 trok ik voor het eerst naar Marokko. Tijdens die reis zag ik een herder met zijn schapen: samen, maar toch vrij. Dat beeld is me bijgebleven. Aan het einde van de reis hoorde ik dat het opnieuw heel slecht ging met mijn zoon. Toen vielen de puzzelstukken in elkaar. Ik wist dat ik iets wilde doen voor jongeren zoals hij: hen opnieuw kracht geven, rust laten vinden en tonen dat het niet per se hoeft te zijn zoals we denken."

"Ik nam ontslag en keerde twee weken later met mijn zoon en Mohammed, de Marokkaanse gids die ik tijdens mijn reis had leren kennen, terug naar Marokko. Die reis gaf hem nieuwe motivatie. Op het einde zei hij tegen mij: 'Je mag dat niet *niet* doen.' Zo is ResetT ontstaan."

Voor wie is ResetT er precies?

"We richten ons op mensen die anders denken of voelen en die op zoek zijn naar rust, richting of meer vertrouwen in zichzelf. Daaronder vallen bijvoorbeeld neurodivergente jongeren en jongvolwassenen, mensen met autisme of hoogbegaafdheid. Zij botsen soms op een samenleving waarin veel dingen op een bepaalde manier moeten gebeuren. Het zijn vaak mensen met goede ideeën die kritisch nadenken over zichzelf en de maatschappij, maar die weinig ruimte ervaren om hun eigen pad te mogen volgen."

"Er is bovendien een verschil tussen iets kunnen en iets aankunnen. Dat wordt niet altijd begrepen. Daarom moeten we niet alleen kijken naar wat iemand moeilijk vindt, maar ook naar diens talenten. Mensen kunnen op een andere manier denken en daardoor net waardevolle inzichten hebben."

Waar loopt het volgens jou mis in het onderwijs en in de manier waarop we naar mentale gezondheid kijken?

"Ik denk dat er soms te weinig ruimte is om kritisch na te denken. Tijdens een les over voeding stelde mijn zoon bijvoorbeeld vragen over grotere problemen zoals hongersnood. De reactie was dat het niet in de eindtermen stond. Maar waarom zou je van zo'n idee niet net een project maken?"

"Ook duidelijke communicatie, realistische deadlines en ruimte om op een andere manier te werken zijn belangrijk. Je kan niet verwachten dat iedereen op dezelfde manier leert of functioneert. Als iemand iets niet op een manier kan, betekent dat niet dat die persoon niets kan."

"Hetzelfde geldt voor mentale gezondheid. Je kan een workshop rond veerkracht organiseren, maar als de werk- of studielast daarna dezelfde blijft, heeft dat weinig zin. Dan is het dweilen met de kraan open. We moeten niet alleen

mensen leren omgaan met stress, maar ook kijken naar de omstandigheden die die stress veroorzaken."

Waarom koos je voor Marokko? Wat kan een tocht door de natuur bieden dat een gesprek in een coachingpraktijk niet altijd kan?

"De Amazigh- of Berbercultuur heeft me altijd aangetrokken. Toen ik in 2017 voor het eerst voet op Marokkaanse bodem zette, voelde ik me er onmiddellijk thuis. Vooral de verbondenheid en de manier waarop mensen er zichzelf mogen zijn, sprak me aan. De cultuur en omgeving tonen dat er ook andere manieren zijn om naar het leven te kijken dan de westerse, kapitalistische manier die we hier vaak vanzelfsprekend vinden."

"Marokko is voor ons een hulpmiddel, een soort coachingsinstrument. De stilte, de grootsheid van de natuur en de wandelingen creëren ruimte om stil te staan. Tijdens gesprekken wandel ik vaak naast of achter iemand. We kijken dezelfde richting uit en oogcontact hoeft niet voortdurend. Dat kan het makkelijker maken om te praten en na te denken."

"Ook de lokale mensen met wie we samenwerken, spelen een belangrijke rol. Hun vrolijkheid en saamhorigheid kunnen deelnemers inspireren. Waar wij ons soms snel zorgen maken, lossen zij problemen vaak met een glimlach op. Dat zet mensen aan het denken over hun eigen houding."

Hoe ziet zo'n groeireis eruit?

"De reizen duren acht of tien dagen, waarvan zes stapdagen. We werken met kleine groepen van maximaal negen deelnemers. Naast mij gaan ook twee vrijwilligers mee, zodat er voldoende ondersteuning is. Voor vertrek ontmoeten de deelnemers elkaar tijdens een groepskennismaking. Daarnaast vindt zowel voor als na de reis een individueel gesprek plaats."

"De deelnemers zijn vaak gelijkgestemden: creatieve, out-of-the-boxdenkers die zichzelf of hun toekomst in vraag stellen. Daardoor ontstaat herkenning. Ze ontdekken dat ze niet alleen staan in hun manier van denken en dat anderen tegen gelijkaardige dingen aanlopen. Dat zorgt voor een veilig klimaat waarin mensen ervaringen durven delen. Tijdens groepsreflecties inspireren ze elkaar en wisselen ze feedback en inzichten uit. Die onderlinge steun is een belangrijk onderdeel van de reis."

"Als coach werk ik oplossingsgericht. Ik geef mensen niet zomaar antwoorden, maar stel vragen die hen helpen zelf tot inzichten te komen. Vaak zit de oplossing al in iemand, maar moet die nog naar boven komen."

"Soms leiden ervaringen tijdens de reis tot nieuwe inzichten. Ik herinner me iemand die al vaak geprobeerd had zijn draai te vinden, maar telkens het gevoel had te falen. Tijdens een bergtocht wilde die persoon op een bepaald moment niet meer verder. De afdaling verliep met veel tranen en boosheid, maar uiteindelijk bereikte hij de bestemming. Dat gaf opnieuw vertrouwen in het eigen doorzettingsvermogen. Niemand had gezegd dat die persoon moest volhouden: hij had zelf ervaren dat het lukte. Dat gevoel neem je mee naar huis." ▷

Wat gebeurt er wanneer deelnemers weer thuis zijn?

"Tijdens de reis doen deelnemers inzichten op en stellen ze een actieplan op met zaken waarmee ze thuis aan de slag willen."

"Na thuiskomst bekijken we tijdens het individuele terugkomgesprek hoe dat verloopt. In de vertrouwde omgeving en dagelijkse routine verdwijnen sommige inzichten immers snel naar de achtergrond. We bespreken wat lukt, waar ze tegenaan lopen en welke ondersteuning ze eventueel nog nodig hebben. Het is geen controlemoment, maar een duwtje in de rug."

"Sommige deelnemers hebben nadien nog behoefte aan extra begeleiding. Zij kunnen bij mij een afzonderlijke coachsessie of een volledig coachingstraject aanvragen. Het gaat er niet om dat iemand na acht of tien dagen plots een ander leven heeft. We willen mensen helpen om stap voor stap nieuwe mogelijkheden te zien."

Wat vind je zelf het moeilijkste aan het begeleiden van die reizen?

"Het is belangrijk om je eigen grenzen te bewaken en zware verhalen niet allemaal mee naar huis te nemen. Ook spanningen binnen een groep kunnen uitdagend zijn. Daarnaast moet ik erop letten dat ik niet te veel van mezelf geef. Als coach wil ik er graag zijn voor de deelnemers, maar ik moet ook bewaken hoe bereikbaar ik ben en hoeveel ondersteuning en handvaten ik aanreik. Ik wil mensen helpen om hun eigen weg te vinden, zonder daarbij mezelf uit het oog te verliezen."

Je hebt naast ResetT ook ResetTravel opgericht. Wat wil je daarmee bereiken?

"Doordat ik ondertussen meer dan zeventig keer in Marokko ben geweest en er heel wat ervaring heb opgebouwd, is ook ResetTravel ontstaan. Dat is een reisorganisatie waarmee ik groepsreizen en reizen op maat organiseer. Bij de groepsreizen ga ik zelf mee; bij reizen op maat kan dat ook, als daar vraag naar is. De groepen blijven bewust kleinschalig. Zo kan ik mijn kennis van Marokko delen en mensen het land op een bijzondere manier laten ontdekken."

Mind Matters Week bracht mentale gezondheid onlangs onder de aandacht aan UAntwerpen. Welke boodschap hoop je dat studenten daaruit meenemen?

"Mentale gezondheid is veel meer dan een depressie. Je hoeft er niet pas aandacht aan te besteden wanneer je heel diep zit. Ook twijfelen aan jezelf, je afvragen of je goed genoeg bent of nood hebben aan rust horen erbij. Het is iets waar je dagelijks bewust mee bezig mag zijn."

"Ik zou ook willen dat mensen anders leren kijken naar neurodivergentie. Neurodivergente mensen zijn niet raar. Ze zijn anders. Iedereen mag anders zijn en er zou meer ruimte moeten zijn om die verschillen te aanvaarden."

Als je ResetT in één woord moest samenvatten, welk woord zou je kiezen?

"Ik twijfel tussen veerkracht en perspectief. Door rust te vinden en opnieuw mogelijkheden te zien, groeit het vertrouwen om stappen te zetten. Dat is wat ik mensen wil meegeven: je bent goed genoeg zoals je bent. En stap voor stap kom je er."

STAP VOOR STAP DICHTER BIJ MEZELF

In juli 2024 trok ik met ResetT door de Hoge Atlas. De bergen daagden me uit en brachten me voorbij grenzen die ik voor onoverkomelijk hield. Stap voor stap ontdekte ik dat ik meer kon dan gedacht. Ver weg van mijn vertrouwde omgeving leerde ik mezelf beter kennen. Ik keerde moe maar voldaan terug, met een rugzak vol inzichten die ik nog elke dag meedraag.

Tijdens de reflectiemomenten ontdekte ik dat mijn groepsgenoten en ik, ondanks onze verschillen, vaak met dezelfde onzekerheden worstelden. Ik was dus niet alleen. Die herkenning maakte de groep zo waardevol: we deelden ervaringen, luisterden naar elkaar en moedigden elkaar aan. Het was bijzonder om te merken hoeveel steun je kon vinden bij mensen die je voordien helemaal niet kende. De reis gaf me bovendien handvatten om meer rust en balans te vinden, mijn grenzen aan te geven en bewuster tijd te maken voor wat me gelukkig maakt. Groeien blijft echter een proces van vallen en opstaan, van kleine stapjes en telkens opnieuw beginnen.

Als ik ResetT in één woord moet samenvatten, kies ik 'ontzorging'. Terwijl Mohammed ons veilig door de bergen gidste, Omar voor heerlijke maaltijden zorgde en Hassint, Yassin en Hmed onze bagage vooruitbrachten, kon ik mijn eigen rugzak even neerzetten. Liesbet begeleidde ons tijdens de coachingsmomenten. Samen met de warme groep gaf dat me de ruimte om stil te staan bij mezelf.

Een van de mooiste lessen? Kijk niet alleen naar het pad dat nog voor je ligt, maar vergeet ook niet om af en toe naar het uitzicht te kijken. Soms moet je afstand nemen van het vertrouwde om dichter bij jezelf te komen.

Jana Geets Liesbet Joris (extern) Lena Vercammen

ONZE FAVORIETE WERKEN UIT *'MUSEUM TO SCALE 1/7'*

Universiteit Antwerpen (extern) Lina Goethals

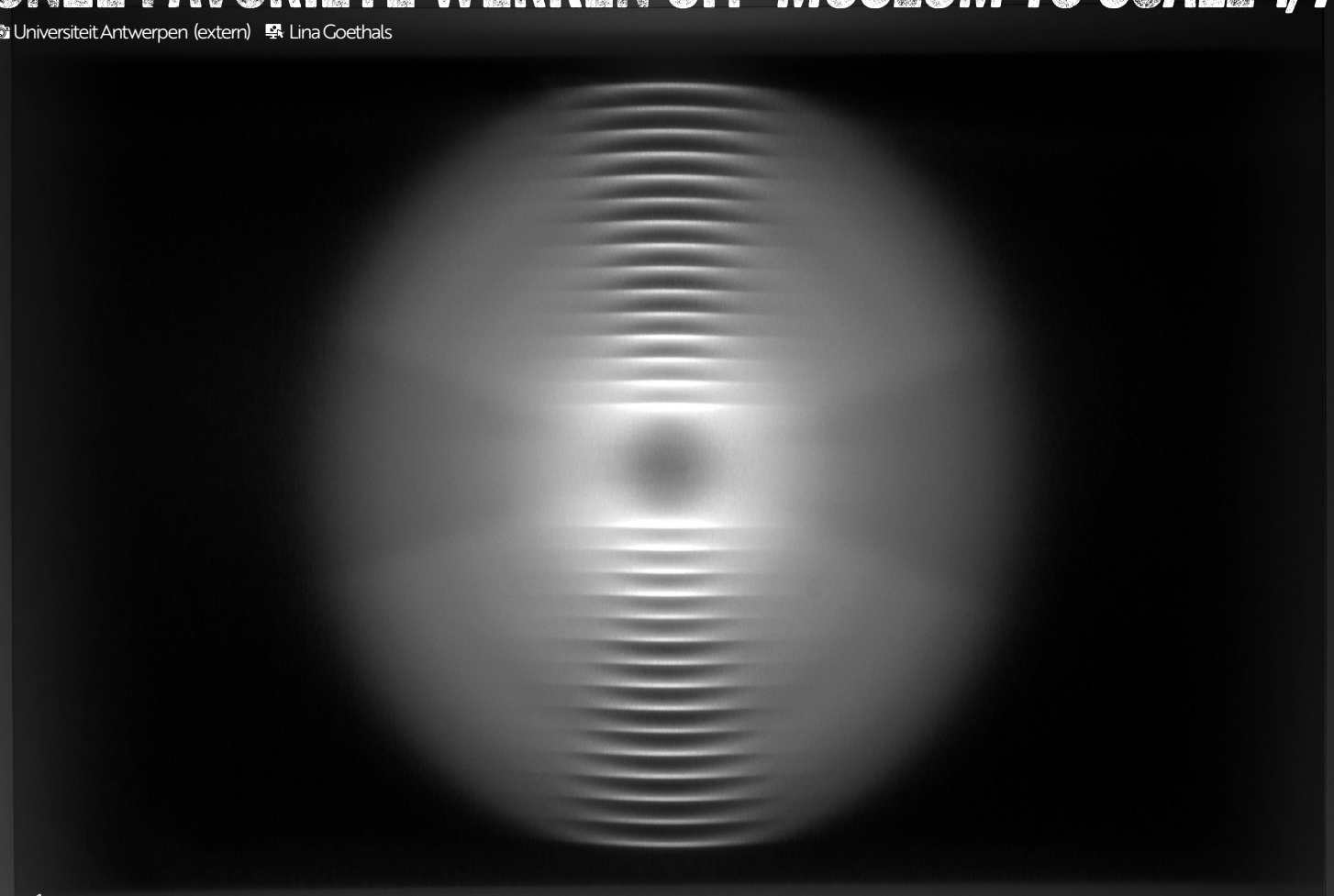

1.

1. Ann Veronica Janssens - Rotoreliëf
2. Geoffrey De Beer - La Reproduction Interdite
3. Dirk Zoete - Untitled
4. Sergio De Beuckelaer - The.Monochrome.Museum n°2
5. Frank Maieu - International Art
6. Angel Vergara - Chapellerie
7. Pascal Bernier - Silver Ruins
8. Joris Van de Moortel - Caves and Intestines
9. Peter De Cupere - Mini Olfactory Lab
10. Hans Op de Beeck - Backyard

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

Glodi Makolo Rabiatou Jalloh Bjorn De Busschere

HET DOVENDE LICHT VAN DE ERFGOEDSECTOR

"Als alle lichten uitgaan, wat blijft er dan nog over?" Zo luidde de boodschap van de erfgoedsector nadat de Vlaamse regering afgelopen oktober haar besparingsplannen aankondigde. Met de slogan 'Laat het licht aan' trekken verschillende erfgoedinstellingen aan de alarmbel. Ze vrezen dat de maatregelen de werking en toegankelijkheid van hun collecties onder druk zetten. dwars zocht uit wat de besparingen kunnen betekenen voor de sector.

Neem het Letterenhuis in Antwerpen bijvoorbeeld. Als erkend Vlaams literatuurarchief brengt het huis literair erfgoed tot leven via activiteiten en tentoonstellingen in zijn publieksruimte. Dit jaar staat in het teken van het jaarthema 'moeders'. De tentoonstelling toont fragmenten en werken uit de archiefcollectie over moederschap en het familiewezen, samen met hedendaagse bijdragen van kunstenaars en schrijvers.

Daarnaast mikt het huis ook op een jonger doelpubliek via zijn jongerenreporters. Dit team van drie studenten brengt met podcasts en video's op sociale media het archiefmateriaal op een boeiende manier naar hun leeftijdsgenoten.

Dergelijke initiatieven tonen aan hoe belangrijk publiekswerking is voor veel erfgoedinstellingen. Het opzetten van zulke projecten is echter niet vanzelfsprekend. Het vergt tijd, personeel en middelen. Het zijn net die middelen die mogelijks onder druk komen te staan door de aangekondigde besparingen van de Vlaamse regering.

Op 1 oktober 2026 kondigde Vlaams minister van Cultuur Caroline Gennez een besparing van 47 miljoen euro op de cultuursector aan. Ook de erfgoedsector blijft bij die beslissing niet buiten schot. De besparingen treffen verschillende erfgoedinstellingen over heel Vlaanderen, al verschilt de mate waarin per categorie.

Landelijke archiefinstellingen, zoals het Letterenhuis, zien hun Vlaamse werkingssubsidies gehalveerd worden. Bovenlokale musea en erfgoeddienstverleners verliezen bijna een derde van hun werkingssubsidies, terwijl voor landelijke erfgoedbibliotheken, zoals de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience, de subsidiekraan zelfs volledig wordt dichtgedraaid.

Minister Gennez lijkt een onderscheid te maken tussen makers enerzijds en wat ze als bovenbouworganisaties en tussenstructuren bestempelt anderzijds. De regering wil de financiering die rechtstreeks naar artistieke creatie gaat, zo veel mogelijk beschermen. Zo verwijst de minister onder andere naar het Kunstendecreet, maar ook naar organisaties zoals Literatuur Vlaanderen en het Vlaams Audiovisueel Fonds.

De erfgoedsector is het niet met haar eens. In verschillende open brieven waarschuwen organisaties dat makers, archiefinstellingen en dienstverleners niet los van elkaar functioneren, maar elkaar aanvullen en ondersteunen. De ene kan niet zonder de andere. Elf landelijke dienstverleners vatten die gedachte samen in een brief met de titel *Mycorrhiza*.

Die term verwijst naar de symbiotische relatie tussen schimmels en boomwortels. Het gaat om een wisselwerking waarbij de schimmels water en voedingsstoffen uit de grond halen en aan de boom doorgeven. De boom levert suikers terug. Boven de grond zien we een boom in volle glorie, maar onder de grond houdt een onzichtbaar netwerk hem in leven.

Archiefpunt vzw is een van de ondertekenaars van die brief. De Gentse organisatie valt als dienstverlener in de categorie van organisaties die dertig procent van haar Vlaamse werkingssubsidie dreigt te verliezen. Dr. Janna Aerts en archivaris Noortje Van Amerongen leggen uit welke rol organisaties zoals Archiefpunt spelen binnen het erfgoedecosysteem.

"We zijn een soort overkoepelende organisatie voor alle privaatrechtelijke archieven in Vlaanderen", vertelt dr. Aerts. Maar wat zijn dat precies, privaatrechtelijke archieven? "Dat kan van alles zijn. Dat kan van een bedrijf zijn of een familiearchief of zelfs bijvoorbeeld een wielerbond", vult Van Amerongen aan.

Archiefpunt brengt die archieven samen via de Archiefbank. "We beheren een databank waarin we in kaart brengen welke archieven er in Vlaanderen allemaal zijn en waar je als onderzoeker terechtkan", legt Van Amerongen uit. Dat maakt de zoektocht naar relevant materiaal veel efficiënter voor onderzoekers. Daarnaast ondersteunt de vzw zowel professionele archiefinstellingen als particulieren bij het beheer en behoud van hun collecties, met praktische en technische kennis via haar online kennisbank en workshops. Archiefpunt vormt zo een brug tussen verschillende erfgoedinstellingen in Vlaanderen.

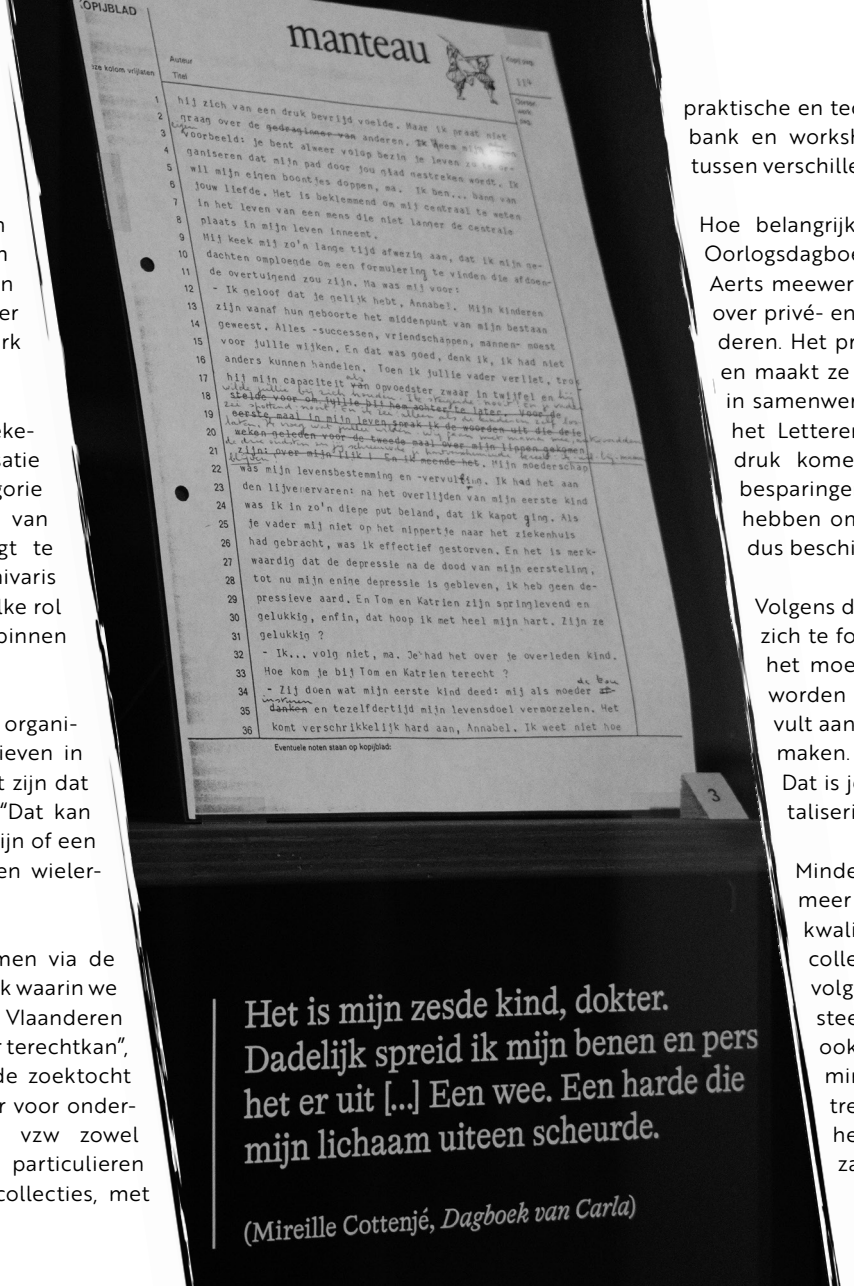

Hoe belangrijk die samenwerking is, blijkt uit het Oorlogsdagboekenproject (1939-1949), waaraan ook dr. Aerts meewerkt. Oorlogsdagboeken zijn versnipperd over privé- en professionele archieven in heel Vlaanderen. Het project brengt ze samen, digitaliseert ze en maakt ze op één plek toegankelijk. Dat gebeurt in samenwerking met partnerarchieven, waaronder het Letterenhuis. Zulke projecten kunnen onder druk komen te staan wanneer archieven door besparingen minder personeel en middelen hebben om collecties correct te identificeren en dus beschikbaar te stellen.

Volgens dr. Aerts zijn archieven dan genoodzaakt zich te focussen op hun basistaken. "De basis is: het moet in een depot en het moet bewaard worden voor de toekomst." Van Amerongen vult aan: "Dat zijn de kosten die je dan nog kan maken. Alles wat erboven komt, vervalt dan. Dat is je personeel, dat is je opleiding en digitalisering."

Minder personeel betekent voor archieven meer werkdruk, wat mogelijks tot minder kwalitatief werk en minder toegankelijke collecties kan leiden. Archieven zouden volgens Van Amerongen dan mogelijk steeds meer op Archiefpunt leunen, maar ook zij moeten het voor hun werking met minder middelen doen. De besparingen treden vanaf januari 2027 in werking. Hoe het licht van de sector deze strenge winter zal trotseren, is nog niet duidelijk.

OUDE KOEIEN EN NIEUWE VLEKKEN

Karolina Skarzyńska Mila de Jager

Het is een late avond op een koude winterdag. Je zit samen met je familie op de sofa. Op de achtergrond speelt een *Hallmark*-romcom waar niemand eigenlijk echt naar kijkt. Je vader vertelt verhalen uit zijn jeugd. Hij mijmert over hoe mooi de winters waren en over zijn epische, maar gevaarlijke sneeuwballengevechten. En dan vertelt hij over het gekibbel dat hij destijds had met zijn eigen broers en zussen. Je kijkt even naar de film tot je aandacht opeens bij je moeder valt.

"Je moet geen oude koeien uit de sloot halen", zegt ze. Het is even stil. Daarna kijkt iedereen terug naar de tv … iedereen behalve jij. Want jij kan enkel denken aan die arme, oude koeien die nu waarschijnlijk bevriezen in een sloot.

koeien uit de watte?

'Oude koeien uit de sloot halen' betekent dat je oude kwesties opnieuw aanhaalt. Dit zijn vaak zaken die nu niet meer van belang zijn. Zoals je vader die nog steeds boos is over de sneeuwbal die hij in zijn gezicht gegooid kreeg. Decennia later beweert hij nog steeds dat die sneeuwbal eerder een ijskogel was, en dat er in de regels duidelijk stond dat je niet op het hoofd mocht mikken.

van nieuweling tot icoon

Net zoals wij heeft het spreekwoord ook een geboortedatum, al is vandaag enkel het jaar bekend. *'Laet gheen oude koyen wter grachten trecken'*, klonk het in 1545 op pagina 207 van het spreekwoordenboek van de taalkundige Johannes Servilius.

Hoewel het zo klinkt, verwijst 'oude koeien' niet echt naar 'oma en opa koe', wel naar hun kadavers die al lang in het water liggen. Hoe de koeien in de sloot belandden, is een vraag met vele theorieën. Eén theorie speculeert dat de koeien zelf in de sloot stapten om zich af te koelen op warme dagen. Een andere zegt dat koeien soms per ongeluk in de sloten terechtkwamen toen ze hielpen bij het ploegen en trekken op het veld, waarna ze vast kwamen te zitten in de modder en later verdronken. Als je de koeienkadavers uit de sloot probeerde te halen, bracht dat vaak veel stank en viezigheid met zich mee. Bovendien was dit proces ook erg tijdrovend, zelfs toen de koeien nog leefden. Boeren vonden het dus gunstiger om de lichamen in het water te laten.

geheime talenten

We horen je misschien al denken: "Waarom verdronken ze? Kunnen koeien niet zwemmen dan?" O jawel. Er was eens een koe die na een overstroming honderd kilometer zwom in de Maas. Maar vele koeien hebben het nog nooit gedaan, ze moeten dus enkel de motivatie vinden om het te proberen, door overlevingsinstinct bijvoorbeeld. (Een beetje zoals ik, die de motivatie moet vinden om naar de les te gaan, dat is ook overleven). Toch was het in dit scenario een verloren strijd, aangezien de boer het niet de moeite vond om zijn koe uit de sloot te helpen.

Wat je wellicht met zekerheid kan zeggen, is dat die gezellige avond met je ouders al snel in een niet zo appetijtelijke, zelfs gore, les Nederlands is veranderd. En wellicht eentje die je niet snel zal vergeten.

EENS EEN DWARSER, ALTIJD EEN DWARSER

Zoals jullie wel weten, of niet, maar dan weet je het nu: dwars bestaat dit jaar 25 jaar! We gingen daarom langs bij een oud-dwarser die zijn nieuwsgierigheid nooit heeft verloren. Je kan hem kennen als je favoriete radiopresentator of podcasthost, van zijn artikels op VRT NWS, zijn passie voor wijn of als auteur van je favoriete dwarsartikels. Dennis van den Buijs neemt je mee in zijn parcours in het medialandschap en geeft enkele tips.

Veel mensen weten niet hoe media werken. "Ze hebben het gevoel dat ze extra slim moeten overkomen als ze een microfoon onder hun neus geduwd krijgen." Dat staat vaak haaks op wat een breed publiek nodig heeft. "In een interview moet je het kunnen uitleggen zoals op café aan je vrienden en familie. Je neefje van elf moet kunnen volgen en je tante van 111 ook." Hoewel je enkel de presentator en geïnterviewde hoort, is radiomaken wel degelijk een teamsport. Er werken heel veel mensen mee aan zo'n programma, die moeten goed kunnen samenwerken. "Niets is zo erg als een redactie waar niemand met elkaar praat, dan verdwijnt die dynamiek."

de kunst van het interviewen

Zijn overtuiging? "Als journalist heb je de maatschappelijke plicht om de belangrijke vragen te stellen. Iemand mag niet antwoorden, maar niemand mag mij het verwijt kunnen maken dat ik de vraag niet heb gesteld", benadrukt Dennis. "Nog een warme oproep aan alle journalisten in spe: durf en blijf bellen. Of spreek met iemand af zodat je ziet hoe ze reageren. Hoe meer invalshoeken, hoe beter voor de correctheid en de kwaliteit van je artikel. Er is niet één juiste weg, je kan van hier op twintig manieren naar de kathedraal fietsen."

meer dan een mengpaneel

Elke week presenteert Dennis *Het uur van de waarheid*, een radioprogramma, podcast en zoektocht naar de feiten. "Een podcast is meer dan een goed statief en een interessante gast. Stel de juiste vragen vanuit het DNA van jouw platform." Aangezien het aanbod aan podcasts alleen maar toeneemt, is het extreem belangrijk om je te differentiëren op de podcastmarkt. "Waarom zouden mensen in godsnaam naar jou luisteren?"

beter met de jaren

"Soms denken mensen, 'jij hebt geluk'. Ja, maar hoe komt dat? Geluk dwing je op een of andere manier af. Niets is toeval op dat vlak." Dennis' podcastavontuur startte al in 2018 met *Wijncast*. Dat is exact wat je denkt dat het is: een podcast over wijn. "Ik moest toen nog aan mensen uitleggen wat een podcast was. Nu besta je niet als je geen eigen podcast hebt." Die nieuwsgierigheid naar wijn wil Dennis zelf overbrengen naar de luisteraars. "Achteraf bekeken is dat wel een soort investering in mezelf gebleken, die nu ook professioneel iets oplevert. Niet alles kan of zal meteen renderen, maar dat hoeft geen reden te zijn om het niet te doen." Zijn boodschap is duidelijk: "Als je twijfelt, doe het gewoon! Blijf dicht bij jezelf en ga voor je passies!"

Liesbeth Brusselmans VRT NWS (extern) Karolina Skarzyńska

KERSTKASSA

Renzo Mooms UNIFAC (extern) Loïck Van Cutsem

Op 9 en 10 december is het weer zover: Kerst op UAntwerpen. Ook dit jaar komen de kringraadclubs samen om op de parking van het R-gebouw een kerstmarkt uit te baten. Met de kraampjes op de campussen, het aanvragen van liedjes en de veiling wordt er weer hard gewerkt om geld in te zamelen voor een goed doel en studenten te voorzien van een gezellige avond. En dat voor een studentikoze prijs! De warmte en solidariteit zullen er ongetwijfeld weer vanaf spatten, maar komt al het geld van jouw bijdrage wel bij het goede doel terecht?

Een dikke week voor de blok kunnen de studenten van de Stadscampus nog even goed uitblazen met een hapje en een drankje. Vorig jaar keerde de markt, voor het eerst sinds de brand en na grondig overleg met de preventiedienst natuurlijk, terug naar het Hof van Liere. Bezoekers van de markt konden naast de consumpties ook deelnemen aan de kerstbomenrace van de Sportraad en bieden op antieke boeken en de nieuwste smartphones tijdens de veiling van de Pastorale Dienst. De opbrengst bedraagt ieder jaar ongeveer 6000 euro en zou dit jaar naar Dennenhof vzw gaan, een organisatie die zich richt op jongeren met autisme en gedrags- en ontwikkelingsstoornissen.

de clubkas spijzen

De gedecentraliseerde organisatie van de kerstmarkt maakt het lastig om een exact overzicht te krijgen van de totale omzet. De clubs staan een bedrag af op basis van de grootte van de club; de rest dient als onkostenvergoeding of vloeit rechtstreeks naar de clubkas. De voorbije jaren bracht de kerstmarkt op de Stadscampus en de veiling elks ongeveer 2500 euro op. Hoeveel elke club echter inbrengt en bijhoudt, is dus niet zo duidelijk. De overige winst is afkomstig van de buitencampussen en de NOVA-tombola. Ondanks die mooie opbrengst zijn er nog mogelijkheden tot verbetering.

transparantie

Hoe kan de kringraad transparanter omgaan met de omzet en misschien meer geld inzamelen voor het goede doel? Een systeem met bonnetjes of stempelkaarten kan meer duidelijkheid brengen over de totale omzet. Een vergelijkbaar systeem wordt gebruikt door Stadswaag Kerstmarkt, dat met een stempelkaart werkt. De clubs krijgen er enkel hun onkosten vergoed. In 2025 bracht de solidariteit van die studenten 3227 euro netto op.

solidair

Clubs moeten uiteraard vergoed worden voor hun onkosten, maar is het daarnaast de bedoeling dat ze een percentage van de winst, die voor een goed doel bestemd is, voor zichzelf houden? De balans vinden tussen geld inzamelen voor het goede doel en de clubs belonen of motiveren om zich in te zetten, is geen evidente afweging. Een wedstrijd voor de club die het meeste opbrengt, zou misschien de solidariteit kunnen *gamificeren*. Een prijs, naast die voor het mooiste kraam, kan echter net dat extra duwtje in de rug betekenen om praesidia te motiveren om vrijwillig een groter deel af te staan. Toch zijn er al een aantal clubs die op eigen initiatief hun volledige opbrengst doneren. Hopelijk volgen er binnenkort meer.

Rubi
Samen Cultuur Beleven

Tickets reserveer je via de Rubi-nieuwsbrief die je elke eerste dinsdag van de maand ontvangt in je inbox!

De stemmen van 't Stad!

- Vrijdag 4 december - 20:00
- Antwerp Symphony Orchestra
- Student €5 - Personeel €8 - Vooraf reserveren noodzakelijk

Esohe Weyden, ooit onze eigen campusdichter, sluit haar twee jaar als stadsdichter van Antwerpen feestelijk af met spoken word en muziek van het Antwerp Symphony Orchestra. Verwacht een bijzondere mix van poëzie, orkestmuziek en Antwerpse vibes, met daarna een gezellige afterparty!

What's cooking: Stuntwoman!

- Vrijdag 11 december - 18:30
- Monty
- Student €5 - Personeel €8 - Vooraf reserveren noodzakelijk

Ze springt uit vliegtuigen, crasht auto's en riskeert haar leven. Maar wie krijgt de eer? In de Engelstalige performance *Stuntwoman!* onthullen Ika Schwander en Lizzy Deacon de onzichtbare wereld van de stuntvrouw, met indrukwekkende acrobatiek en een prikkelende blik op lichaam, identiteit en zichtbaarheid.

We starten om 18:30 uur met *What's Cooking*: een warme vegetarische maaltijd en een gesprek over de voorstelling. De prijs omvat de maaltijd én de voorstelling.

FC Bergman: Werken en dagen

- Donderdag 17 december - 20:00
- Toneelhuis
- Student €5 - Personeel €8 - Vooraf reserveren noodzakelijk

FC Bergman neemt je mee van het boerenleven en de seizoenen naar de toekomst, in een visueel spektakel vol muziek, beweging en verrassende scènes. Verwacht geen klassiek toneel, maar een woordeloze voorstelling die je vooral moet beleven.

Anne Teresa De Keersmaeker: Rosas danst Rosas

- Vrijdag 18 december - 20:00
- De Singel
- Student €5 - Personeel €8 - Vooraf reserveren noodzakelijk

Anne Teresa De Keersmaeker creëerde met *Rosas danst Rosas* een legendarische choreografie die al meer dan 40 jaar blijft fascineren. Verwacht vier danseressen, elf stoelen, eindeloze herhaling en een stevige dosis ritme en intensiteit.

Rubi Lena Vercammen

BOEKTOPIA: *THE PLACE TO BE* VOOR BOEKENFANATEN

Karolina Skarzyńska en Viktor Van Kerckhoven Viktor Van Kerckhoven Loïck Van Cutsem

Het was opnieuw Boekenmaand deze november en ook Boektopia, *aka* de Boekenbeurs, was in Antwerpen weer helemaal terug van weggeweest. dwars zou dwars niet zijn als ze deze kans niet aangreep om zich nog wat verder te verdiepen in de magische wereld van boeken en hun liefhebbers.

Met een gedownload ticket stapte ik Antwerp Expo binnen, klaar om Boektopia helemaal van top tot teen uit te pluizen. Ik was benieuwd naar wat deze speciale editie met zich meebracht. De negentigjarige boekenbeurs verdween helaas in 2020, mede door de coronacrisis. In 2021 ontstond er een andere, gloednieuwe boekenbeurs als opvolger in Kortrijk. Sindsdien werd die stad de plek voor boekenliefhebbers. Dit jaar vond Boektopia opnieuw plaats in Kortrijk, maar een weekje later trok het evenement ook naar onze stad. Boektopia viert dit jaar namelijk zijn vijfde verjaardag. Het is dus een speciale editie met een groot feest dat op meerdere locaties gevierd mag worden. Bovendien is Antwerpen een grote en toegankelijke stad. Door het evenement ook hier te organiseren, hoopt Boektopia nog meer lezers uit heel Vlaanderen te bereiken.

De Antwerpenaren moesten dus even wachten op hun boekenbeurs. Toch zijn ze na al die jaren hun leeslust en interesse in Boektopia zeker niet verloren. Welkom terug, Boektopia!

Nog voor mijn ticket werd gescand, voelde ik me al een beetje overprikkeld door de mensenmassa die de boekenbeurs wilden bezoeken. Als echte boekenfanaat nam die overprikkeling alleen maar toe toen ik duizenden boeken aanschouwde en niet wist waar te beginnen. 'Start ik bij *romantasy* of toch eerder bij non-fictie?' Al trokken die kookboeken ook heel erg mijn aandacht! Om de drie stappen ontdekte ik nieuwe genres en boeken die allemaal het lezen waard waren.

Wat Boektopia nu echt onderscheidt van gewone boekenwinkels, is het grote aantal voorstellingen, podcasts, belevenissen en signeersessies. Door de enorme hoeveelheid aan evenementen werd kiezen helaas ook verliezen. Gelukkig kon ik wel twee voorstellingen en de boekenclub van Charlotte Sieben meepikken.

Terwijl ik telkens op het puntje van mijn stoel zat, luisterde ik naar de interessante verhalen en boeiende ideeën van de sprekers. Ondertussen zat mijn hoofd ook al bij de boeken die ik straks uit de rekken zou halen en door de auteurs zou laten signeren. Het fijnste aan deze hele ervaring was het ontdekken van boeken waarop ik anders nooit zou zijn uitgekomen.

Hoewel ik al een heel lijstje had met boeken die ik graag wilde lezen en kopen, kwam ik toch naar buiten met een drietal boeken waarvan ik voor 11 november nog nooit had gehoord. Zo groeit mijn '*Want to Read*'-lijst op Goodreads steeds verder en begin ik te vrezen dat ik nooit al die boeken daadwerkelijk zal kunnen lezen. Al kan ik deze drie boeken nu wel trots in mijn boekenkast zetten, wetende dat er een persoonlijk tekstje van de auteur in staat te wachten. Volgend jaar vertegenwoordig ik dwars zeker opnieuw op Boektopia (als de Kortrijkzanen het evenement met ons willen blijven delen, natuurlijk).

Jana Geets Lina Goethals Bjorn De Busschere

ZWERMKOORTS
– DE ANGEL VAN HERINNERINGEN

Sommige verhalen laten je niet meer los. Ze kruipen onder je huid, grijpen je bij de keel en blijven nazinderen wanneer je de laatste bladzijde omslaat. *Zwermkoorts* van Kristien Dieltiens is zo'n verhaal: een psychologische roman die je meeneemt op een roadtrip van de Verenigde Staten naar Mexico, waar oude wonden opnieuw worden opengereten.

Acht jaar geleden ontvluchte Daisy Monterrey door een familiedrama wat ze liefst zou vergeten. Nu keert ze terug. Daar erft ze het huis en de imkerij van Saturnino, de man die voor haar de vader was die ze nooit had. Ze hoopt antwoorden te vinden en haar jongere broer Willow terug te zien. Tijdens haar reis wordt de zoektocht naar het verleden een confrontatie met zichzelf.

Centraal staat haar verontrustende relatie met moeder Pearl, die lijdt aan het syndroom van Münchhausen by proxy. Achter het masker van de bezorgde moeder schuilt een vrouw die haar kinderen opzettelijk ziek houdt en hen van haar afhankelijk maakt. Dieltiens toont hoe moeilijk het is om los te komen van iemand van wie je houdt, zelfs wanneer die liefde je beschadigt. Hoe verbreek je de band met degene die je hebt leren vertrouwen, wanneer diezelfde persoon je grootste gevaar vormt?

Door het intieme ik-perspectief kruipt de lezer diep in Daisy's hoofd. Haar twijfel, schuldgevoelens en overlevingsdrang worden haast tastbaar.

De afwisseling tussen witte pagina's, die het heden volgen, en grijze pagina's, die flarden uit haar jeugd onthullen, weerspiegelt haar zoektocht naar verdrongen herinneringen. Het verleden geeft zich slechts stukje bij beetje bloot.

Ook de bijenwereld weerspiegelt Daisy's innerlijke leefwereld. De imkerij van Saturnino sluit daarbij aan. Daisy en Willow lijken op insecten in glazen potjes: gevangen in een wereld die ze niet begrijpen, zonder zicht op een uitweg. Toch bieden verhalen en de mensen die ze onderweg ontmoeten kleine openingen naar vrijheid. Dieltiens verweeft die symboliek met zintuiglijke beschrijvingen van broeierige landschappen, waardoor de lezer de omgeving bijna zelf ervaart.

Haar schrijfstijl is direct en ongepolijst, maar tegelijk poëtisch. Krachtige zinnen snijden diep en beeldrijke passages laten de lezer op adem komen. Hoewel de nadruk minder op de ontknoping ligt dan op de weg ernaartoe, maakt vooral Daisy's emotionele ontwikkeling indruk.

De zware thematiek maakt van *Zwermkoorts* geen gemakkelijk boek. Daarnaast benadert Dieltiens haar personages met grote gevoeligheid. Het is een verhaal over de sporen die een moeilijke jeugd nalaat en de moed om je los te maken van wat je gevormd heeft. Daisy's reis gaat niet alleen over vluchten, maar ook over durven terugkeren. Over door het glas van je herinneringen heen breken en ruimte maken voor een eigen verhaal. ◻

WOORDZOEKER

PUZZELS

T	L	U	I	K	M	I	S	M	B	W
K	A	D	S	U	O	N	E	O	T	I
N	A	A	S	R	E	A	E	N	K	N
N	J	E	R	M	U	K	S	S	R	T
D	U	I	A	O	T	E	A	T	A	E
M	E	X	Z	O	T	I	B	E	M	R
T	E	O	P	L	N	C	U	R	T	D
D	E	I	G	E	E	E	O	R	S	I
M	A	A	K	F	X	W	X	D	R	P
N	E	G	N	I	R	A	P	S	E	B
N	E	I	E	O	K	E	I	N	K	G

BESPARINGEN
BEURS
BOEKTOPIA
DOCTORAAT
ERFGOED
EXAMENS
KENIA
KERSTMARKT
KOEIEN
LUIK
MONSTER
MUSEUM
WELZIJN
WINTERDIP

SUDOKU'S

8	7		9	2			6	3
9		3	7			8	2	1
		1	6			7		5
6	5		4				7	9
						2	8	
7		4	8	1				
5			1			6		7
		6	3	7			4	2
		7	2			9	1	8

8								
9	6				7	1	2	5
		7	3			4		
					9			1
		5	1			9		3
			2	4				8
5			9					2
			6		5	8	7	
4	1					5		9

FILIPPINE PUZZEL

1) Plek die literair erfgoed tot leven brengt.

2) Concullega van een Chiro-lid.

3) Moet gespijsd worden.

4) Financiële hulp die het mogelijk maakt om te studeren.

5) Het betere studentenblad van Antwerpen

6) Na 5 jaar terug in Antwerpen.

7) Bang om iets te missen.

8) Witte beer

9) De hoofdreden waarom mensen op 19 november vakantie vroegen.

10) Land in Afrika

11) Verzameling gefrustreerde mensen.

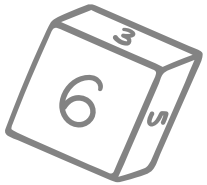

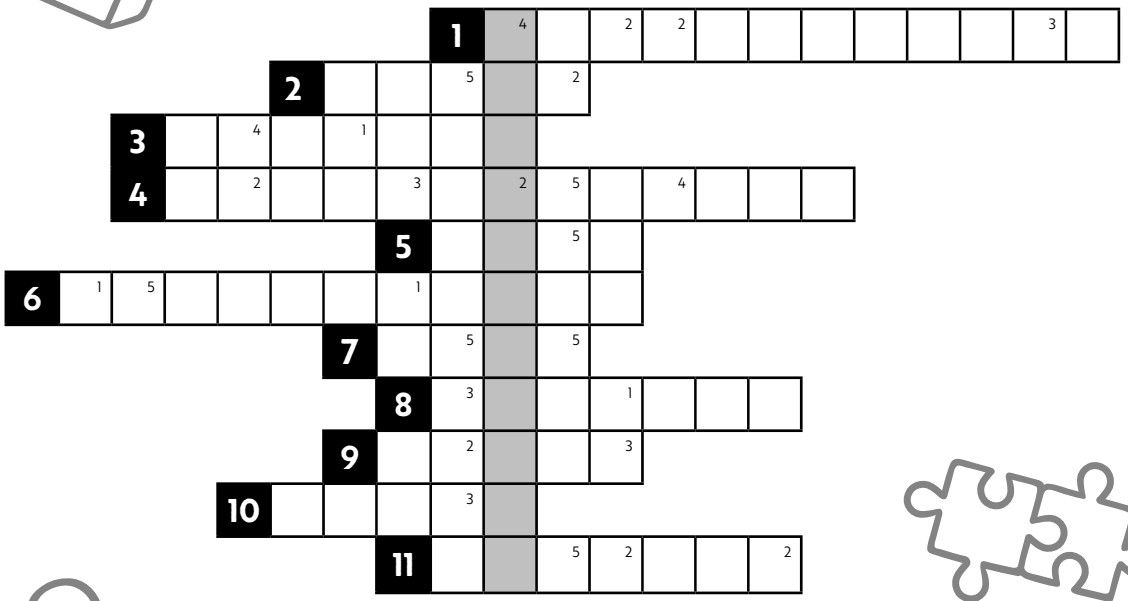

LEEF JE UIT IN DE PASHOKJES VAN PLEZIER

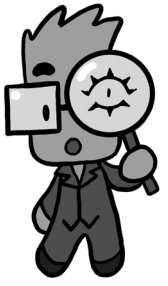

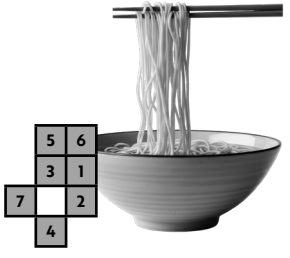

Bjorns Breinbrekers

Gegroet, beste lezers! Vergeet simpele sudoku's of hersendode doolhoven, want elke maand trakteer ik jullie op een portie intellectuele knotserij waar zelfs de meest doorgewinterde blokker van gaat zweten. Pak je pen en bewijs dat al die universiteitsuren toch ergens goed voor zijn!

Deze editie op de agenda: **de pashokjes van plezier**

Bij de pashokjes van plezier bepaalt elk van de acht afbeeldingen een woord. Dat woord past exact in het bijhorende puzzelstukje. Vul dat woord in, maar doe dit volgens de cijfertjes. De puzzelstukjes passen op hun beurt exact in het vierkantig rooster. Daarin vormen ze een vraag. Wij zoeken het antwoord op die vraag. Stuur het antwoord in een DM naar onze Instagram of naar contact@dwars.be en krijg een shoutout in de volgende dwars!

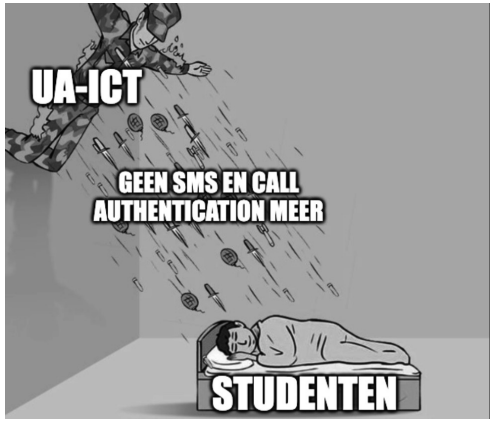
UA-ICT
GEEN SMS EN CALL AUTHENTICATION MEER
STUDENTEN

ROZE ORGANISATIE
I AM ONCE AGAIN ASKING OM MIJN BEVRAGING IN TE VULLEN. DOE HET PLEASEEE NIEMAND ANDERS WIL HET DOEN :(((
imgflip.com

Wie wordt het volgende kromslachtoffer?
Stura
Sportraad
Kamida
Sofia
Kilo
Lingua
Psy
Unifac
Nova
Aesculapia
IMBIT
Socio-economica
Viking-NSK
Dekra
Biomedica
UFKA
KDA
Kinesio
Conservatio
Modulor
Uka
Tinne
Mythica

COUPON
VOOR DE ANONIEME VERENIGING
1 VERONTSCHULDIGING
HEBBEN WE JE VERENIGING GEKWETST?
STEEK DE COUPON IN DE BRIEVENBUS VOOR EEN OPRECHTE VERONTSCHULDIGING VAN DWARS.
BUS OP
PRINSESSTRAAT 16

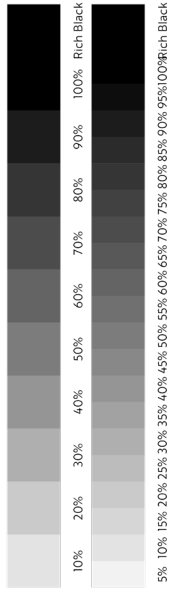
pov: je bent een studentenblad
en je moet even je kleuren calibreren
10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100% Rich Black
5% 10% 15% 20% 25% 30% 35% 40% 45% 50% 55% 60% 65% 70% 75% 80% 85% 90% 95% 100% Rich Black

winterdip

Loïck Van Cutsem

Je zal het maar voorhebben: het ligt op het puntje van je tong en toch kan je er niet opkomen. Dat ene woord ontglipt je keer op keer. Ook dit jaar schiet dwars alle schlemielen in zulke navrante situaties onverdroten te hulp. Maandelijks laten we ons licht schijnen op een woord waarachter de meest vreemde betekenissen, de meest rocamboleske herkomst of de grappigste verhalen schuilgaan. Deze editie buigen we ons over 'winterdip'.

De winter kruipt stilletjes naar ons toe; dat voelen we volgens mij allemaal aan het weer. Op 21 december is het namelijk alweer zover: de seizoenen veranderen. De gradaties van rood, oranje en bruin, die dan al dan niet nog aan de bomen hangen, verdwijnen, om zo ruimte te maken voor een nieuwe wedergeboorte in de lente. Om die triestige fase voor de ecologische renaissance een vleugje magie te geven, hopen sommigen onder ons op sneeuw. Alleen is dat in België vaak nog te veel gevraagd.

Hoewel we allemaal moeite doen om deze periode zo feestelijk mogelijk aan te kleden met gekleurde lichtjes en behaaglijke cadeautjes, verdwijnen de sombere en treurige associaties daarmee niet. We hebben allemaal weleens last gehad van een winterdipje. Veel uitleg is daar niet bij nodig. Hoewel we ons hier niet meteen iets positiefs bij voorstellen, kan het ook altijd erger. Het gebruik van het woord 'dip' impliceert op zichzelf al dat het om een ietwat lichtere vorm van de zogenaamde winterdepressie gaat.

Je vraagt je wellicht af waarom de winterdip optreedt. Dat heeft alles te maken met licht, of eerder het gebrek daaraan. Via hormonen past je lichaam zich aan de cyclus van licht en duisternis aan. 's Nachts, wanneer het donker is, maakt je lichaam melatonine aan, dat je klaarmaakt om te gaan slapen. Tijdens de winter zijn de dagen korter en donkerder. Daardoor kan je lichaam meer melatonine aanmaken, wat op zijn beurt vermoeidheid en slaperigheid met zich meebrengt.

Voor ons studenten kent de winter spijtig genoeg ook nog een andere connotatie: examens. Het eerste semester van het academiejaar komt ten einde, wat betekent dat het natuurlijk hoog tijd is voor evaluatie. Naast al wat hierboven benoemd werd, moeten studenten zich tijdens deze periode opsluiten in hun kamer of kot voor de befaamde blok. Allemaal in de hoop op goede resultaten.

Maar misschien past hoop ook bij deze periode. Als de rest van dit artikel te deprimerend was naar jouw goesting, hoop ik dat ik mezelf met deze alinea kan redden. Anyway, hoop: zoals de hoop op een (nog) beter nieuw jaar of de hoop op de bloei van de lente. Natuurlijk hoort in dit lijstje ook de hoop om meer tijd te kunnen spenderen met mensen om wie je geeft. Het is natuurlijk niet voor niets dat Kerstmis, Nieuwjaar en Valentijn zich allemaal in de winter bevinden. In deze donkerde en vermoeiende tijden pleit ik er dus voor dat we ook zoiets als 'winterhoop' creëren, die onze dagen verlicht.

MAMA, MAG DE KERSTBOOM AL?

De blaadjes dwarrelen van de bomen
regen tikt zacht tegen het glas.
De zomer blies haar laatste zucht
al voelt het soms alsof het gisteren was.

Dikke truien komen boven
sjaal en wanten op de fiets.
Ik nestel me gezellig op de zetel
onder een deken en doe verder niets.

Winkels halen hun lichtjes tevoorschijn
ze schitteren naar buitenuit.
Ik weet dat het nog even duurt
maar er kriebelt al iets onder mijn huid.

Zodra de dagen korten
en we wachten op de eerste sneeuwval,
volgt onvermijdelijk de vraag
"Mama, mag de kerstboom al?"

Katoo Knecht Otto Van Kerckhove Lena Vercammen

OOK DAT NOG ...

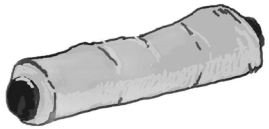

“ER IS GEEN FOUTE MANIER OM EEN KOMIDA-CURRYROL TE ETEN”, ZEGT STUDENT DIE NOG NOOIT EEN CURRYROL IN ZIJN GAT HEEFT GESTOKEN

RECTOR WENST VOORTAAN AANGESPROKEN TE WORDEN ALS ‘SUPREME ACADEMIC WEAPON’

MAIL VAN STUDENTENRAAD ... GENEGEERD

UANTWERPEN ZET IN OP INCLUSIVITEIT: ZELFS SPORTRAAD MAG VOORTAAN VRAGEN INSTUREN OP RECTOR Q&A

TRUMP EIGENT ZICH RODE STIPPELLIJN OP EVENAAR TOE ALS AMERIKAANS GRONDGEBIED

WAAR WIJ DEZE MAAND NAAR LUISTEREN

PUZZELS

Wiskundigen, hoogbegaafden, buitencampusstudenten, eigenaars van witte pennen en andere weirdo’s ... deze is voor jullie.

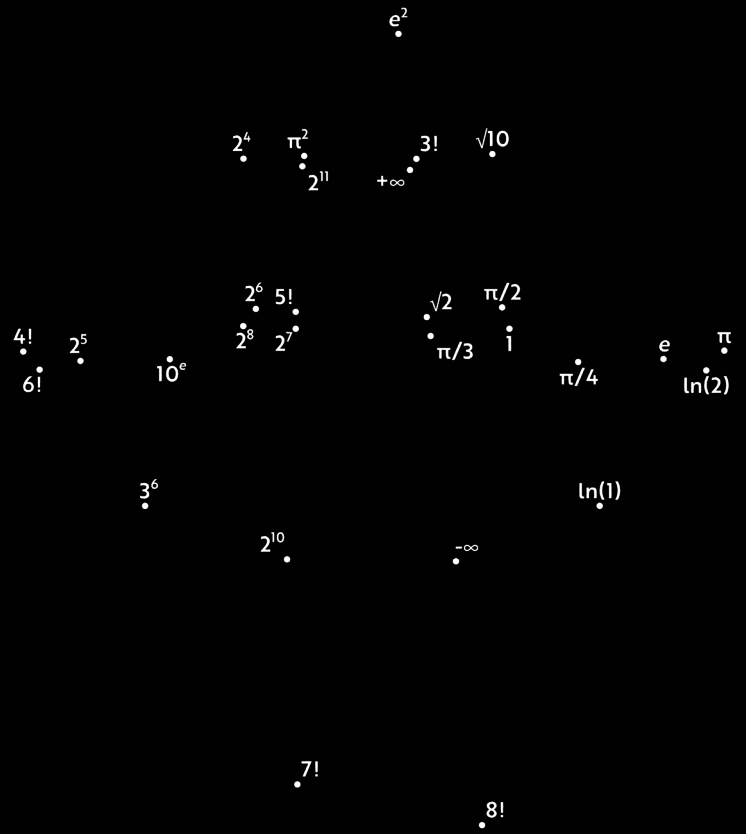

KROM'S '18 ONDER 18'-LIJST

Cliff Hanger

Deze editie maakt onze redactie de laatste '18 onder 18' bekend. Dat is een lijst van de meest veelbelovende eerstejaarsstudenten aan onze universiteit. Heb jij hem gehaald?

6 – Mert Bogaerts
500+ LinkedIn-connecties. (Waar groepswerken al niet handig voor zijn...)

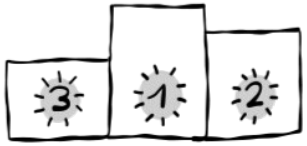

5 – Mieke Van der Borght
Heeft ooit een marathon gelopen, maar schept er slechts in beperkte mate over op.

4 – Arend Oostwinkel
Heeft op zeventienjarige leeftijd een boek geschreven.
Dit jaar plant hij een boek te lezen.

3 – Fien Doens
She might not have book smarts, but you know what she does have? Supermarket flyer smarts! (credit: Norm MacDonald)

2 – Willem Opsomer
Fervente lezer van krom.

1 – Sanne Beelen
Dochter van rijke ouders.

To be continued ...

KROMIC

Beth Weter

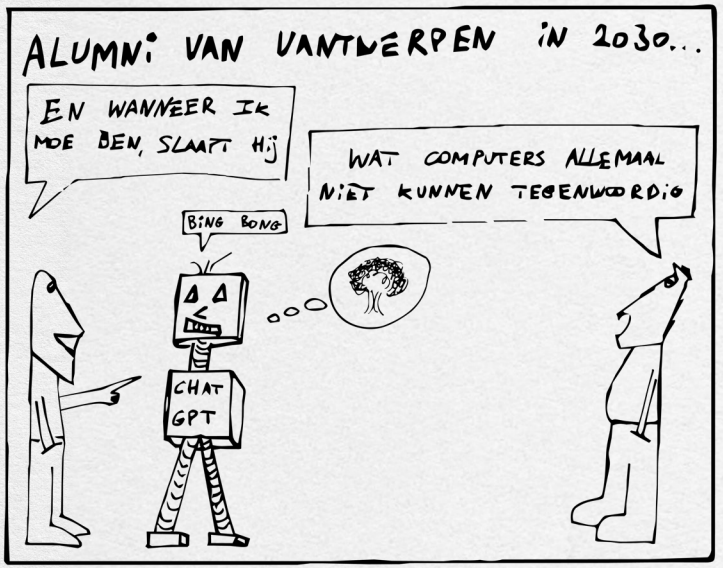

Ssssht...

Licht de "Ssssht" hierboven niet op?
Roep luider!

Kaat Ching

VERVEELD? SPEEL "WIE IS DE LUIDSTE ROEPER" TEGEN EEN "SSSSHT..."-BORD

Vergeet *GTA VI*, wij hebben iets beters. Sinds kort voorziet de stad een interactief 'bord'-spel in de straten. Klaar om – Cara Pils in de hand – je alfasuperioriteit aan te tonen binnen je vriendengroep? Speel 'Wie is de luidste roeper!'

Benodigdheden

1 - Vrienden (minstens één).

Maak vrienden in Kassa 4, Spoor 8, of desnoods in de Prof. Als het bij deze stap stroef loopt, raden we je aan om aan zelfreflectie te doen.

2 - Een blauw, Antwerps "Sssht"-bord.

De stad verplaatst ze af en toe, maar de zoektocht is natuurlijk deel van het spel! Neem zeker eens een kijkje op de Stadswaag, in de Prinsstraat en in de Grote Kauwenberg.

3 - Een gebrek aan schaamte en moreel besef.

Dit is voor velen de moeilijkste stap en onderscheidt dan ook meteen de doorsnee marginaal van de gevorderde rechtenstudent. Bier helpt, maar het valt eigenlijk niet te leren: je hebt het, of je hebt het niet.

Spelregels

Ga op 5m afstand op een rij staan. Om te beurt roep je luidkeels "AAAAH". Licht het bord op? Proficiat, dan ben je door naar de volgende ronde en mag je alvast 5m verder gaan staan. Licht het bord niet op? Dan moet je blijven staan op de laatste plek waar het bord oplichtte. Herhaal dit voor elke volgende ronde. Strategie is hierbij belangrijk: je wilt uiteraard in de volgende ronde geraken, maar je diepe roeplust spaar je best (deels) op voor de latere rondes

Puntenverdeling

Elke ronde kan je twee punten verdienen als je het bord laat oplichten. (Een populaire variant van het spel laat herkansingen toe voor de helft van de punten). De winnaar is degene met de meeste punten.

Opmerking

Wees hierbij steeds respectvol en hoffelijk. Kom je in contact met een ander groepje gesofisticeerde plezierzoekers? Wacht dan eerlijk je beurt af. Zo blijft het aangenaam voor iedereen. ◻

HET IS NIET MAKKELIJK OM DOCHTER VAN ERIC GOENS TE ZIJN

Lotte Macchiato

Beeld je dit in. Na een lange dag les volgen, ben je eindelijk *'t Huis*. Maar op het moment dat je je sleutel in het sleutelgat steekt, begint de muziek te spelen: "*I Love You, I'm Sorry*" van Gracie Abrams (een van je favoriete artiesten). De fotokaders in de gang zijn weeral eens vervangen: je wordt geconfronteerd met babyfoto's, een foto met je ex uit het derde middelbaar en een selfie met de Snapchat-hondenfilter. Eric Goens is mijn papa en dit is mijn dagelijkse leven.

Het is altijd even zoeken voor ik hem vind. Van achter een hoekje hoor ik zijn stem: "Wat deed dat met je om die foto's terug te zien?" Ik zie hem eigenlijk nooit, want hij blijft altijd net buiten beeld (beroepsmisvorming). Het blijft stil. "Was je toen gelukkig?", vraagt hij. Ik vraag wat we vanavond eten. Geen antwoord. "Ja, ik was gelukkig", antwoord ik met tegenzin. "Wat zou je tegen het meisje van toen zeggen?" krijg ik terug. Nog voor ik mijn frustratie voor die belachelijke vraag kan uiten, grijpt een van zijn assistenten me bij de arm en vraagt me om naar mijn kamer te verdwijnen – mijn moeder is gesignaleerd op de oprit en ze moeten de fotokaders in de gang nog veranderen voor ze binnenkomt.

Op mijn slaapkamer wurm ik me een weg tussen de fitnestoestellen. "*You're So Vain*" van Carly Simon klinkt oorverdovend luid door de Sonos-speakers beneden (ergo: mama is thuis). ◻

Beste kromiaan

Vorige maand stond ik weer aan de Agora om krommen uit te delen. Ik doe dit steeds met dezelfde drijfveer: in de hoop dwars te verpletteren zodat we eindelijk van hen af zijn. Wat blijkt nu? Die sukkels hebben zichzelf op de achterkant van onze prachtige krom gezet … Wat nu gedaan?

Daarnaast moeten we onze excuses aanbieden: we zijn vorige keer vergeten om 'krom's 18 onder de 18' af te maken. Deze blunder is uiteraard onaanvaardbaar voor een kwaliteitsblad zoals krom. Fouten zoals deze zullen niet meer voorkomen bij krom.

Deze krom lees je over een interactief stadsspel, een *day in the life* van de dochter van een BV en onze nieuwe rubriek 'Op de sofa bij Sue Perieur'.

Tot slot verwelkomen we ook onze nieuwe mic checker Juan TuThree en onze nieuwe barista Lotte Macchiato.

Veel leesplezier

Blanche Blanco

Over krom

krom is het betere Antwerpse studentenblad en het morele kompas voor meer dan 720.000 UAntwerpen-studenten. Aan het hoofd van krom staat onze hoofdredacteur, Blanche Blanco, tevens de spirituele leider van het kromperium.

Redactie

hoofdredacteur	Blanche Blanco	katern studentenleven	Cliff Hanger
katern opinie	Beth Weter	PR	Kaat Ching
katern onderwijs	Zugang Derups	barista	Lotte Macchiato
factchecker	Nick Correct	interne relatietherapeut	Polly Amorie
spellingchecker	Kenny Schreive	drukkerij	Hyena
mic checker	Juan TuThree		

Sue Perieur

OP DE SOFA BIJ SUE PERIEUR

DAGBOEK VAN EEN STUDENTENPSYCHOLOOG

Studeren is niet altijd rozengeur en studiepunten. Bij het STIP helpt psycholoog Sue Perieur studenten, samen met crisisbegeleider Ben Overstuur, examenbegeleider Nina Nerveus en relatiespecialist Polly Amorie. Een deskundig team, al valt over hun eigen mentale welzijn nog wat te zeggen.

Mijn patiënt beweert dat hij uitgeput is. Hij blijkt naast zijn voltijdse opleiding ook drie studentenjobs te hebben, in twee verenigingen te zitten en voorzitter te zijn van de schaakclub. Hij durft nergens mee te stoppen: het staat goed op zijn cv. Ik stel voor dat hij zijn burn-out er ook bij zet.

Polly Amorie wandelt binnen tijdens het gesprek. Ze noemt de schaakclub een toxische relatie en raadt hem aan ermee te breken. Haar ex heeft haar inmiddels overal op geblokkeerd, wat volgens haar bewijst dat hij de relatie nog niet verwerkt heeft.

Ik betwijfel de wetenschappelijke onderbouwing van haar advies. Polly beweert dat ik gewoon jaloers ben, omdat ik al maanden geen date heb gehad. Ik stuur haar terug naar haar eigen kantoor. De patiënt besluit één studentenjob op te zeggen. Polly besluit haar ex opnieuw te berichten.

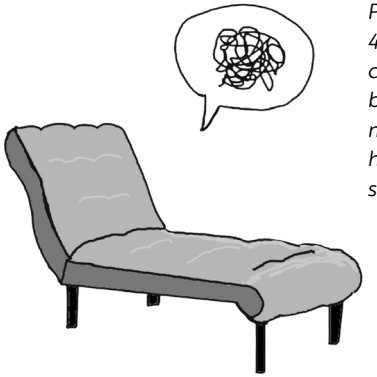

Persoonlijke noot: Ik sta op plaats 47 van de wachtlijst bij het STIP. Mijn collega's konden me niet helpen. Mijn beste vriendin suggereerde dat ik misschien zelf het probleem ben. Ik heb het gesprek beëindigd. Grenzen stellen blijft belangrijk. ☐

Met wel 4 pagina's bladerplezier + 40 pagina's bladeren

krom

HET BETERE STUDENTENBLAD VAN UANTWERPEN

RECTOR TELEURGESTELD: OVERHEIDSSUBSIDIES BLIJKEN SINTERKLAASMUNTEN TE ZIJN

AULACRUSH HOOGSTENS EEN ZES OP TIEN

ONGELOFELIJK INTERESSANTE DROOM ... VERGETEN

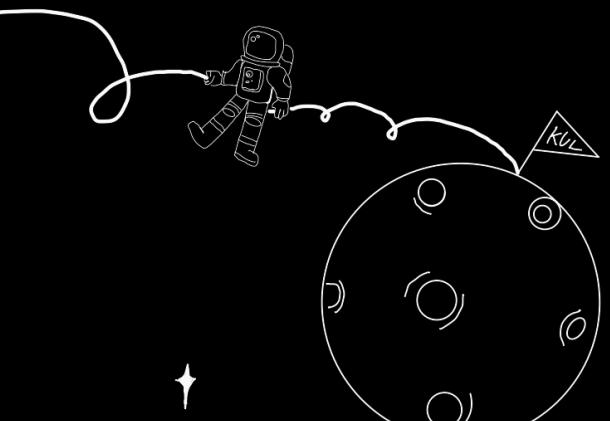

NR. 8 | JAARGANG 2 | DECEMBER 2026 | GRATIS | SATIRE